PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

- Cena 90 lir

Leto XXVIII. Št. 169 (8262)

TRST, sreda, 19. julija 1972

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknem, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 pa v tiskarni «Slovenija» v gozdu pod Vojskem pri Idriji. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

PRAVI POTRES V ODNOSIH MED KAIROM IN MOSKVO

Sadat zahteval umik sovjetskih vojaških svetovalcev iz Egipta

Spor je nastal, ko je SZ zavrnila egiptovsko zahtevo po novem orožju - Svetovalci so že začeli zapuščati Egipt - Previdne reakcije v Moskvi, Tel Avivu in Washingtonu

KAIRO, 18. — V odnosih med Egiptom in Sovjetsko zvezo se je odprla huda politična kriza, katere posledic še ni mogoče predvideti. Kairska vlada je uradno zahtevala od Sovjetov, naj umaknejo iz Egipta svoje vojaške svetovalce, ki jih je — po zahodnih ocenah — okrog dvajset tisoč. Sovjetski svetovalci so že začeli zapuščati egiptovsko ozemlje.

Kriza med Moskvo in Kairom je bila že nekaj časa v zraku, predvsem po Nixonovem obisku pri Brežnjevu. Da v odnosih med obema državama nekaj ni v redu, je postalo jasno ob nedavnem obisku egiptovskega ministrskega predsednika Aziza Sidkijà v Moskvi. Kairski premier bi moral ostati v sovjetski prestolnici tri dni, vendar je že po prvem dnevu prekinil obisk in se vrnil v domovino, kjer so bili vse te dni v teku intenzivni sestanki med najvišjimi vojaškimi in političnimi predstavniki, pa tudi med Kairom in drugimi arabskimi prestolnicami.

Sporočilo o sklepu, da zahteva umik sovjetskih svetovalcev, je dal predsednik Sadat na današnji seji centralnega komiteja arabske socialistične unije. Sadat je tudi predlagal sklicanje sovjetsko - egiptovskega sestanka, na katerem naj bi se dogovorili o «prihodnjih etapah» odnosov med obema državama «v okviru sovjetsko - egiptovske pogodbe» iz lanskega poletja.

Po poročilih agencije MEN je Sadat izjavil, da se je misija sovjetskih vojaških svetovalcev končala ter da bodo njihovo mesto prevzeli Egipčani. Ves sovjetski vojaški material in druge naprave na egiptovskem ozemlju bodo postale last Egipta ter bo zanje odgovarjala egiptovska vojska.

Spor med Egiptom in SZ je menda nastal, ker Sovjeti niso hoteli ugoditi zahtevi, da bi dobavili egiptovski vojski novo in bolj moderno orožje, ki naj bi omogočilo Egiptu, da začne novo vojno proti Izraelu. Sedanji diplomatski in vojaški položaj na Bližnjem vzhodu, ko ni ne miru, ne vojne, pa je postal nevzdržen za egiptovske voditelje, ki ne vidijo izhoda iz krize, če ne v novem direktnem spopadu. Premier Sidki je odšel v Moskvo prav zaradi tega, da bi zahteval novo orožje, vendar je dobil odklonilni odgovor. Kairo je reagiral z zahtevo po odpoklicu sovjetskih svetovalcev.

Težko je predvideti, kaj se bo sedaj zgodilo. Vprašanje je, če je Sadat pripravljen privesti spor do popolnega razbitja z Moskvo, ali pa je današnji sklep samo poskus izsiljevanja kremeljskih voditeljev. Odpoklic zadeva za sedaj samo vojaške svetovalce, ne pa tisočev sovjetskih tehnikov, ki so zaposleni v Egiptu. Sovjeti za sedaj obdržijo tudi mornariške baze, medtem ko bi se morala nadaljevati tudi sovjetska gospodarska pomoč Egiptu, brez katere bi verjetno država zašla v hudo ekonomsko krizo. Vsekakor pa je jasno, da je pogodba o prijateljstvu in sodelovanju, ki sta jo lansko poletje podpisala Egipt in Sovjetska zveza, doživela izredno hud udarec.

Uradnih reakcij o nenadnem sklepu kairske vlade še ni, saj povsod čakajo na nadaljnji razvoj dogodkov. V Sovjetski zvezi nista niti agencija TASS niti radio Moskva objavila vesti o egiptovskem sklepu. V moskovskih diplomatskih krogih pa menijo, da ne bo prišlo do razbitja med obema državama, ker ima Sovjetska zveza ves interes, da ohrani svoj vpliv v Egiptu, ki po svoji strani se ne more kar tako odreči pomoči, ki mu prihaja iz Moskve. V teh krogih menijo, da bo Kremelj storil vse, da bi ohranil vsaj svoje baze, ki zagotavljajo sovjetski mornarici nemoteno plovbo po Sredozemlju.

Tudi v Izraelu ni uradnih reakcij, prevladuje pa začudenje zaradi nenadnega sklepa kairske vlade. V krogih, ki jih zahodni dopisniki ocenjujejo kot «blizu ministrski predsednici Goldi Meir», menijo, da gre za «zgodovinski dogodek» ter za izredno hud udarec sovjetski politiki na Bližnjem vzhodu glede na to, da je bila sovjetska penetracija v Egiptu «največji uspeh Moskve od Stalina dalje». Glede posledic, ki bi jih utegnilo imeti krhanje odnosov med Egiptom in SZ na arabsko-izraelski spor, pa so v Tel Avivu zelo zadržani. V vojaških krogih so mnenja, da bo odhod Sovjetov močno ošibil egiptovsko vojaško moč, po drugi strani pa poudarjajo, da je prav Sovjetska zveza doslej najbolj učinkovito odvračala kairsko vodstvo od tega, da se spusti v nov oborožen spopad z Izraelom.

Tudi komentarji iz ZDA so dokaj previdni ter nihajo med slabo prikritim zadovoljstvom in vznemirjenostjo. V Washingtonu so zadovoljni predvsem zaradi tega, ker današnji sklep egiptovskega vodstva potrjuje, da je Moskva odrekla Kairu okrepitev vojaške pomoči. Po mnenju Američanov naj bi bil to rezultat Nixonovega obiska v Moskvi, kjer je prepričeval Sovjete, naj strogo odmerijo pošiljke vojaškega materiala Kairu ter se obvezal, da bo sam storil isto do Izraela. Vznemirjenost pa izhaja iz dejstva, da bi popolno razbitje med Moskvo in Kairom onemogočilo Sovjetom, da bi še dalje brzdali egiptovske vojaške kroge, ki bi želeli sprožiti nov spopad z Izraelom. Vsekakor pa v Washingtonu pričakujejo, da bi kot posledica sedanje krize lahko prišlo do delnega zbližanja med Egiptom in ZDA, če ne celo do ponovne povezave diplomatskih stikov. Tako kot v Moskvi in v Tel Avivu, pa tudi v Washingtonu pripominjajo, da je sedaj še prezgodaj, da bi lahko zanesljivo ocenili, kakšne posledice bo imela kriza ber Egiptom in Sovjetsko zvezo.

Po križarjenju po Jadranu sta se jugoslovanski predsednik Tito in kamboški voditelj Sihanuk vrnila na Brione, kjer bosta nadaljevala politične pogovore. Na sliki Sihanuk in Tito ob prihodu na otok

ZA REŠITEV VIETNAMSKE KRIZE

Obnovljena tudi tajna pogajanja v Parizu?

Kissinger naj bi se že sestal s hanojskim pogajalcem Le Duc Tojem - Bela hiša ne demantira - Ostri boji v Quang Triju

WASHINGTON, 18. — Poleg uradnih razgovorov na Aveniji Kleber za rešitev vietnamske krize so se v Parizu že začela tudi tajna pogajanja med Američani in Severnimi Vietnamci? Mnogi politični opazovalci v francoski prestolnici so prepričani, da se je to zares zgodilo.

Pogajanja naj bi tekla med «posebnim svetnikom» severnovietnamske delegacije Le Duc Tojem, ki je v preteklih dneh prišel v Pariz, in Nixonovim zunanjepolitičnim svetovalcem Kissingerjem. To in Kissinger sta se v preteklosti že trinajstkrat sestala, o njunih srečanjih pa se je izvedelo šele pred kratkim. Sedaj domnevajo, da je Nixonov svetovalec tajno priletel v Pariz ter nadaljeval tajne razgovore, ki so jih skupaj z uradnimi prekinili 4. maja, ko so Američani zapustili pogajalno mizo.

Da bi bil Kissinger zares v Parizu, ni nobenih uradnih potrdil. V preteklih dneh je bil skupaj z Nixonom v predsednikovi poletni rezidenci v San Clementeju v Kaliforniji, danes pa se je šef Bele hiše vrnil v Washington brez svojega svetovalca: od tod domneva, da je odšel Kissinger v Pariz. Ko so glasnika Bele hiše vprašali, ali je res Kissinger odšel na srečanje z Le Duc Tojem, je lakonično odgovoril: «O tem nimam ničesar sporočiti».

V Južnem Vietnamu se medtem nadaljujejo srditi spopadi predvsem na območju Quang Trija. Kolaboracionistične kolone s pomočjo ameriškega letalstva in topništva izredno počasi prodirajo proti središču mesta, kjer so v neki utrdbi iz prejšnjega stoletja utaborjeni partizanski oddelki, od 2000 do 2500 mož. V Sajgonu trdijo, da se mestu bližajo okrepitve, ki naj bi rešile oddelke FNO iz obroča. Leteče trdnjave so ves dan bombardirale domnevne partizanske položaje okrog Quang Trija: v nekaj urah so spustila več kot tisoč ton bomb.

Ameriško letalstvo je izvedlo danes več akcij tudi proti severnovietnamskemu ozemlju ter bombardiralo tudi skrajno zahodno periferijo Hanoja. Napad je trajal kakih petdeset minut. Radio Hanoj je sporočil, da so sestrelili tri ameriške lovske bombnike, enega nad Hanojem, ostala dva pa v pokrajini Ha Tay, jugozahodno od prestolnice.

Severnovietnamsko obalno topništvo pa je močno poškodovalo ameriški rušilec «Warrington», ki je bombardiral obalni predel severno od pristaniška Dong Hoi. Sporočilo je dalo ameriško poveljstvo v Saigonu. Ladjo so odpeljali na popravila v ameriško bazo Subic Bay na Filipinih.

O DOLOČITVI PRISTOJNOSTI

Zasedanje med vlado in deželnimi upravami

Pozdravni govor predsednika vlade Andreottija

RIM, 18. — V palači Chigi se je danes pričelo zasedanje med vlado in predstavniki deželnih uprav. Uvodno poročilo je imel prof. Cataldi, ki je obrazložil načela pri sestavljanju okvirnih zakonov za posamezne pristojnosti, ki jih bodo prepustili deželam.

Zasedanje je otvoril minister za dežele Sullo. Nato pa je govoril predsednik vlade Andreotti, ki je ugotovil izreden pomen dežel za reorganizacijo države ter pri tem podčrtal nujnost harmoničnega prenašanja pristojnosti države na dežele.

Andreotti je nato dejal, da je treba upoštevati razlike, ki obstajajo med posameznimi deželami ter istočasno iskati splošne enake usmeritve. V tej zvezi je govoril tudi o stvarnosti Italije in o stvarnosti evropske skupnosti ter o italijanskih obveznostih v odnosu do EGS. Zanimivo je bilo, ko je Andreotti pozitivno ocenil obstoj dežel z drugačno politično večino, kot je nasplošno v državi, češ da gre za pozitiven faktor, ki spodbuja tekmovanje in je učinkovito sredstvo za iskanje različnih rešitev, ki so koristne za vse. V tej zvezi je omenil sodelovanje nekaterih dežel, kar je vlada upostevala glede gradbene industrijske dejavnosti.

Napovedane stavke časnikarjev in tiskarjev dnevnikov

RIM, 18. — Kljub posredovanju ministrstva za delo se je ponovno zaostril sindikalni spor glede ponedeljskih izdaj dnevnikov. Zaradi tega so napovedali časnikarji stavko 20. julija, sindikati tiskarjev pa več stavk, tako da ne bodo časniki izšli v četrtek 20. julija, v nedeljo 23. in v nedeljo 30. julija. Popoldne 20. julija, v soboto 22. julija in v soboto 29. julija. Stavka se nanaša samo na dnevnike, ki imajo tudi ponedeljske izdaje.

Francoski parlamentarci obsojajo ameriške zločine v Indokini

PARIZ, 18. — Deset francoskih parlamentarcev različnih političnih strank, od golistov do komunistov, je objavilo danes izjavo, v kateri obsojajo ameriško politiko v Indokini. V izjavi je rečeno, da ZDA stalno kršijo načela, ki so obveljala že v 16. stoletju in ki jih je potrdilo moderno pravo, po katerih neka vojskujoča država se ne more posluževati katerihkoli sredstev proti sovražniku ter mora razločevati med vojaki in civilisti. Ta načela, ki so jih potrdili tudi na nürnberškem procesu, so vsak dan poteptana od ameriških letalskih in mornariških sil v Vietnamu. Te sile se poslužujejo orožja, katerega posledic ni mogoče nadzorovati ter masovno uničujejo deželo in prebivalstvo.

Francoski parlamentarci pozivajo javno mnenje in ameriške politike, naj se uprejo «nečloveškim metodam v Indokini» ter zahtevajo od vlad vseh držav, naj posredujejo pri Nixonu in naj ga opozorijo, da «ne more biti varnosti na svetu, niti ne pravega mednarodnega sodelovanja, dokler neka velika sila noče spoštovati temeljnih načel mednarodnega življenja». Od podpisnikov izjave pripadajo štirje golistični stranki, trije komunistični in po eden centristom, radikalcem in socialistični stranki.

Tudi «francosko združenje demokratičnih pravnikov» je objavilo protestno izjavo proti ameriškemu bombardiranju Severnega Vietnama ter predvsem proti uničevanju jezov in nasipov.

MOSKVA, 18. — Agencija TASS sporoča, da se je danes generalni tajnik OZN Waldheim dve uri razgovarjal s sovjetskim zunanjim ministrom Gromikom

KONSTRUKTIVNA PREDLOGA POSLANCEV KPI IN PSI V KOMISIJI ZBORNICE

Razprava o vladnem dekretu o pokojninah resna preizkušnja za centristično večino

Tudi bivši minister za delo Donat Cattin v bistvu predlaga, da naj dekret določa samo predujem in da naj pride do pogajanj s sindikati - Na zahtevo MSI danes razprava o odnosih z Jugoslavijo

RIM, 18. — Parlament je pričel z rednim delom in sta na dnevnem redu dve pomembni vprašanji: dekret o pokojninah in zakon IVA, ki predstavljata za vlado trd oreh. Še zlasti je pomemben pokojninski zakon, saj je vlada v tej zvezi izdala dekret, katerega pa ostro oporeka celotna leva opozicija in proti kateremu so se odločno izrekle vse tri sindikalne organizacije.

Danes so se dogovorili načelniki skupin poslanske zbornice, da se bo razprava o pokojninah pričela v poslanski zbornici v torek 25. julija, do takrat pa bodo zakonski dekret preučile komisije zbornice. Na današnji seji so na zahtevo komunistične skupine tudi sklenili, da bo zbornica jutri razpravljala o resoluciji o položaju v Vietnamu in na zahtevo misovca De Marzia o odnosih med Italijo in Jugoslavijo.

O pokojninah je danes pričela razpravo komisija za delo. Komunistični poslanci so ostro obsodili vladni zakonski dekret, ki ne odgovarja pričakovanjem upokojencev. Komunisti so zaradi tega predlagali, da naj se dekret pretvori v nekak predujem, ki bo takoj veljaven za vse italijanske upokojence in da se pri tem ne prejudicirajo izboljšave ter organske rešitve njih vprašanj, do katerih naj pride kasneje na osnovi razogovora med vlado in sindikati. Komunisti so nadaljevali, da bodo šli do konca, v kolikor namerava vladna večina odobriti dekret, tako kot je bil predstavljen ter da bodo naredili vse, kar je v njih možnostih, da sprejmejo ustrezne popravke.

Zelo kritični so bili tudi socialisti in je Mosca napovedal, da bodo predstavili številne popravke ter da istočasno zahtevajo, da večina odobri predvidene akontacije, glede ostalega pa je predlagal, da naj pride do razgovorov med sindikati in ministrstvom za delo.

Sindikalne organizacije so že prej naslovile na vlado konkretne zahteve. Predvsem zahtevajo sindikati CGIL, CISL, UIL, da se poveže minimalna raven pokojnin s sistemom plač in da se spremeni sistem draginjske doklade. Glede minimalne pokojnine predlagajo sindikati, da naj se izračuna na ta način, da bo odgovarjala 30 odst. povprečne plače delavcev v industriji. Na tej osnovi bi na primer v letošnjem letu znašala minimalna pokojnina 36.150 lir.

V vladnem zakonskem dekretu seveda ni nič tega in gre samo za minimalno zvišanje pokojnin. Dekret je vlada sprejela 30. junija in ga mora parlament dokončno odobriti v roku 60 dni in torej do vključno 29. avgusta. Vladni zakonski dekret predvideva izdatek 1.792 milijard lir za razdobje od 1. julija 1972 do 31. decembra 1975.

V zvezi s pokojninami je zelo zanimiva izjava bivšega ministra za delo Donat Cattina, ki pravi, da vladni dekret v bistvu ponavlja dekret, ki ga je odobrila vlada že pred majskimi volitvami. Takrat so hoteli s tem dekretom doseči, da anticipirajo del izboljšav, ki jih predvideva pooblastilni zakon štev. 153 iz 1969. leta. Takrat tudi niso hoteli uvesti nobenih novosti in so o tem govorili s predstavniki sindikatov pred majskimi volitvami ter pričeli pogajanja takoj po volitvah. Zaradi tega pravi Donat Cattin, da je treba iskati rešitev v dveh etapah. Takoj je treba odobriti dekret z manjšimi spremembami, nato pa mora priti do pogajanj med vlado in sindikati, ki naj se nadaljujejo septembra, tako da se spremeni celotni pokojninski sistem na osnovi že sprejetih zakonov. Minister predlaga, da naj parlament v tem smislu obveže vlado z ustrezno resolucijo in je mnenja, da na kaj takega lahko pristanejo sindikati.

Komisija za finance in zaklad senata je danes na posvetovalnem zasedanju pričela obravnavati zakonski dekret, ki določa, da se bo uveljavil potrošni davek IVA s 1. januarjem 1973 ter da bo stopila v veljavo davčna reforma 1. januarja 1974. Prejšnji teden je ta dekret že odobrila poslanska zbornica in ga mora senat dokončno odobriti do 24. julija.

Poslanska zbornica se je danes ukvarjala s kemijsko industrijo in zlasti s težavami orjaškega koncerna Montedison. Minister za industrijo Ferri je govoril o zapori petih velikih podjetij in je dejal, da so se težave pričele že 1969. leta, ko tekstilna, prehrambena, kemijska in farmacevtska industrija niso bile več konkurenčne. Minister je dejal, da bodo potrebni obsežni posegi tudi v okviru evropske skupnosti, da pa to zahteva več časa. Za sedaj minister ne vidi nobene rešitve, razen tega, da se odpusti uslužbence v onih podjetjih, ki jih nameravajo zapreti.

Senat pa se je najprej ukvarjal s položajem v zaporih, o čemer poročamo na zadnji strani, nato pa je minister za promet govoril o italijanskih letališčih in o strahotni letalski nesreči na letališču Punta Raisi pri Palermu.

Podtajnik za delo De Cocci je ugotovil, da je prišlo v zadnjem razdobju do izredno številnih nesreč na delu, kar je zaskrbljujoče in kar zahteva odločne ukrepe, da se zagotovi večjo varnost na delu. Podtajnik je navedel nekatere podatke INAIL ter nadaljeval, da bodo zaostrili nadzorstvo.

Vlada se bo sestala v ponedeljek ob 12. uri v palači Chigi .

RIM, 18. — Pred vhodom s sekcijo KPI v Rimu v okraju Trionfale je nekaj pred 3.30 ponoči eksplodiral močan naboj, ki je resno poškodoval poslopje. Eksplozija je razbila stekla na poslopju in tudi na številnih bližnjih hišah.

Svečana umestitev vrhovnega sodnega sveta

RIM, 18. — Predsednik republike je danes v Kvirinalu umestil nov vrhovni sodni svet. Na svečanosti so bili prisotni med drugimi predsednik senata Fanfani, predsednik zbornice Pertini, predsednik vlade Andreotti, minister za sodstvo Gonella in druge osebnosti. Vseh članov vrhovnega sodnega sveta je 23 in poleg predsednika republike ter generalnega pravdnika kasacijskega sodišča 14 članov, ki jih izvolijo sodniki in 7, ki jih izvoli parlament na skupni seji.

Leoneja je pozdravil podpredsednik vrhovnega sodnega sveta Amatucci, nato pa je predsednik republike govoril o pomembnosti sodstva v interesu pravice ter razvoja družbe. Leone je govoril o neodvisnosti sodnikov ter izrazil željo, da bo sodstvo delovalo v skladu z interesi nacionalne skupnosti.

DANES

Egiptovska vlada je zahtevala od Sovjetske zveze, naj odpokliče iz Egipta vse svoje vojaške svetovalce, ki jih je okrog dvajset tisoč. To je prva posledica spora, ki je nastal med Kairom in Moskvo, ko sovjetski voditelji niso hoteli ugoditi zahtevi egiptovskega premiera Sidkija po dobavi novega modernega orožja. Sovjetski svetovalci so že začeli zapuščati Egipt. Vse vojaške naprave, ki so jih sovjetski tehniki zgradili na egiptovskih tleh po šestdnevni vojni 1967, bodo prešle v egiptovsko last. Predsednik Sadat je predlagal, naj bi v kratkem sklicali egiptovsko - sovjetski sestanek, na katerem naj bi se dogovorili o «prihodnjih etapah» odnosov med obema državama.

V parlamentu se je začela pomembna razprava o pokojninah odnosno o vladnem zakonskem dekretu, kateremu odločno oporeka vsa leva opozicija in sindikati. Komunisti in socialisti so na seji komisije za delo poslanske zbornice predlagali, naj se določila tega zakonskega dekreta pretvorijo v nekak predujem in naj se prične resna razprava med vlado in sindikati o globalni rešitvi sistema pokojnin. Zanimivo je, da je nekaj takega v bistvu predlagal tudi bivši minister za delo Donat Cattin, ki se je pri tem skliceval na sklep vlade sprejet pred volitvami in na pogajanja s sindikati po majskih volitvah.

Sindikati zahtevajo, da se izvedeta dve važni reformi: minimalne pokojnine naj dosežejo 30 odst. poprečne mesečne plače zaposlenega v industriji in vse pokojnine naj bodo povezane s sistemom zvišanja draginjske doklade.

Z diskusijo o gospodarskem položaju Trsta in vse dežele se je včeraj zaključilo poletno zasedanje deželnega sveta, ki se bo po poletnih počitnicah začel spet sestajati v septembru. Ob zaključku zasedanja deželnega sveta je bila včeraj tiskovna konferenca, na kateri so trije psiupovski deželni svetovalci sporočili in utemeljili svoj sklep, da po razpustu stranke vstopijo v KPI. Tako bo komunistična svetovalska skupina v deželnem svetu štela 15 članov.

Odstop britanskega notranjega ministra

Reginald Maudling je bil vpleten v bankrot neke finančne družbe

Zamenjava v britanski konservativni vladi: levo Reginald Maudling, ki je včeraj odstopil s položaja notranjega ministra, desno pa njegov naslednik Robert Carr

LONDON, 17. — Britanski notranji minister Reginald Maudling je danes izstopil iz vlade, potem ko je pravosodno ministrstvo naročilo policiji, naj vodi preiskavo o «aferi Poulson», v katero je bil tudi sam zapleten. Ker je Maudling kot notranji minister vodil tudi delovanje policije, je bil primoran odstopiti. Njegov odstop je sporočil parlamentu sam premier Edward Heath, ki je tudi povedal, da ni Maudling hotel sprejeti kakega drugega ministrskega mesta v vladi.

«Afera Poulson» je že več časa v središču pozornosti angleškega javnega mnenja. Arhitekt John Poulson, lastnik ene največjih britanskih družb za načrtovanje, je doživel finančni polom ter je bil prisiljen napraviti stečaj. Na sodni obravnavi je podrobno povedal, kako je razdal del svojega denarja, ter navedel imena poslancev, visokih državnih funkcionarjev in samega Maudlinga. Ta sicer ni prejel denarja direktno, ampak preko žene in sina Martina, poleg tega pa je sprejel predsedstvo neke Poulsonove družbe, ki je sedaj bankrotirala. Iz tega mesta je odstopil, ko je njegova stranka zmagala na volitvah ter je Maudling stopil v vlado, njegov sin pa je ostal v upravnem svetu družbe do pred kratkim.

V Londonu menijo, da se je politična kariera Reginalda Maudlinga s tem zaključila, tudi če bi se sodna preiskava proti njemu ugodno končala. Maudling je veljal za najbolj vplivnega člana konservativne stranke po Heathu, vendar je bil v zadnjih časih protagonist vrste nevšečnih dogodkov, bodisi političnih kot družinskih. Med drugim so mu očitali nesposobnost v vodenju britanske politike v Ulstru. Prav v tej zvezi ga je februarja letos severnoirska poslanka Bernadette Devlin celo oklofutala v parlamentu.

Na Maudlingovo mesto je Heath imenoval za novega notranjega ministra Roberta Carra, voditelja konservativne večine v spodnjem domu in predsednika zasebnega sveta. Za sedaj pa ne bo Maudlingov odstop imel drugih posledic za Heathovo konservativno vlado.

NA OSNOVI OCEN ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA

Predsedstvo SFRJ proučilo gospodarski položaj

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 18. — Predsedstvo SFRJ je na današnji seji ugotovilo, da so ocene in stališča zveznega izvršnega sveta o gospodarskem položaju v prvih petih mesecih in tendencah nadaljnjih gospodarskih gibanj v letošnjem letu realne. Gospodarska gibanja kažejo pozitivne tendence, posebno v povečanju izvoza, izboljšanju plačilne bilance, povečanju deviznih rezerv, povečuje se tudi proizvodnja in zaposlenost. Toda nekatere od osnovnih postavk gospodarske politike se še vedno nezadostno izvršujejo. Zapaženo je posebno neskladje med ponudbo in povpraševanjem, povečanje vseh oblik potrošnje in zvišanje cen in življenjskih stroškov. Osnovna žarišča nelikvidnosti še vedno niso odstranjena. Predsedstvo SFRJ sodi, da bi aktivnost vseh službenih podjetij morala biti usmerjena predvsem na omejevanje potrošnje v predvidene okvire. Predsedstvo smatra nadalje, da bi morali zvezni izvršni svet in pristojni organi republik in pokrajin čimprej preučiti gibanje osebne potrošnje ter doseči dogovor o uskladitvi globalnih gibanj dohodkov s stabilizacijsko politiko.

Prav tako bi morale vse družbeno - politične interesne skupnosti spraviti splošno in proračunsko potrošnjo v dogovorjeni okvir in ustrezno zmanjšati prispevke oziroma na drug način vrniti preseške gospodarstvu. Ukrepe za preprečevanje nelikvidnosti je predsedstvo ocenilo kot koristne, toda rezultati so še vedno nezadostni. Predsedstvo sodi, da bi bilo neobhodno potrebno, da vse družbene in politične samoupravne skupnosti ter samoupravni organi delovnih organizacij in bank sprožijo konkretne akcije, da bi se čimprej odstranila določena žarišča nelikvidnosti. Predsedstvo SFRJ ponovno poudarja potrebo, da zveza, republike in pokrajine in druge družbenopolitične interesne skupnosti brez odlaganja izpolnjujejo svoje obveznosti.

B. B.

Splošna stavka v Neaplju

NEAPELJ, 18. — Danes je bila v Neaplju splošna stavka vseh delavcev industrij, ki so jo proglasile vse tri sindikalne organizacije zaradi gospodarske krize, ki je zajela pokrajino. V skupnem sporočilu pravijo, da je v Neaplju 120 tisoč brezposelnih. Zelo resen udarec celotnemu gospodarstvu je bil zadan, ko so zaprli podjetje Manifatture Cotoniere Meridionali, pa čeprav so del zaposlenih premestili v tovarno Alfa Sud. Tudi v tej zvezi so sindikati zelo kritični in ugotavljajo, da bo Alfa Sud zaposlila okrog 15 tisoč delavcev, v zadnjih dveh letih pa so na področju Neaplja zaprli številna podjetja, ki so zaposlovala 20 tisoč delavcev.

Fischer-Spasski remi

REYKJAVIK, 18. — Četrta partija dvoboja za svetovno šahovsko prvenstvo med Fischerjem in Spasskim se je končala neodločeno v 45. potezi. Remi je predlagal Spasski. Stanje po četrti partiji 2,5:1,5 za Spasskega.

OD DANES SVETOVALCI NA POČITNICAH

Zaključeno zasedanje deželnega sveta z razpravo o gospodarskem položaju

Seje se bodo spet pričele septembra - V razpravo so posegli predstavniki vseh političnih skupin

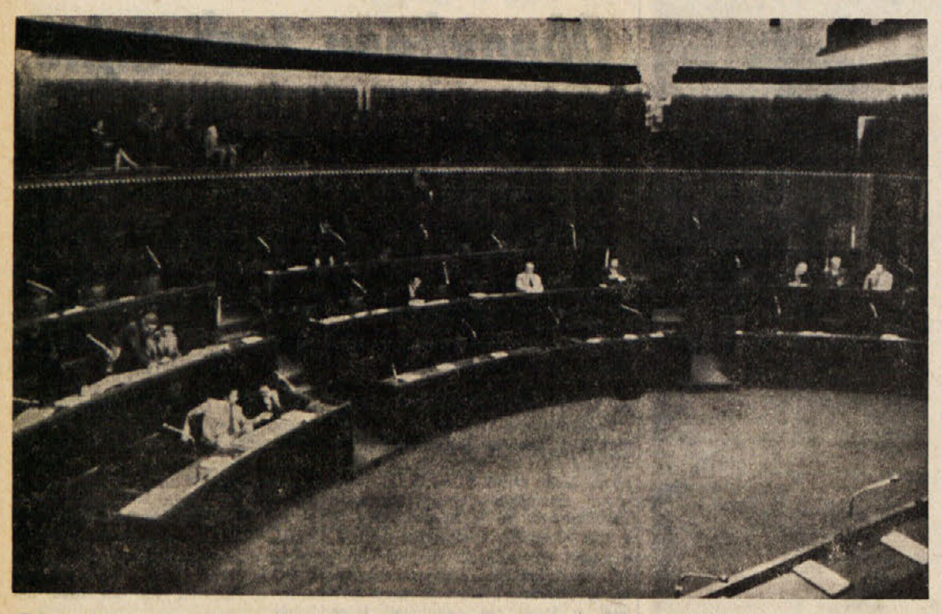

Slika je bila posneta v sejni dvorani deželnega sveta med včerajšnjo razpravo o položaju gospodarstva v Furlaniji - Julijski krajini. V dvorani, kjer je bilo očitno občutiti počitniško razpoloženje, je bilo tedaj prisotnih (od skupnih 61 svetovalcev) samo 5 komunistov, 3 misovci, 2 demokristjana, en socialist in svetovalec Slovenske skupnosti

Z razpravo o gospodarskem položaju v naši deželi se je včeraj zaključilo zasedanje deželnega sveta. Razprava je bila zelo obsežna in poglobljena, saj so vanjo posegli predstavniki vseh političnih skupin in tudi sam predsednik odbora Berzanti.

Še pred razpravo je svet odobril zakonski predlog za pomoč rejcem sviloprejk, ki ga je že odobril prejšnjega junija; nadzorni organi evropske gospodarske skupnosti pa so ga odbili. Vse skupine so glasovale za zakon, razen KPI in PSIUP. V razpravo je posegel samo načelnik komunistične skupine Moschioni, ki je dejal, da se sicer strinja z bistvom zakona, da pa ni sprejemljivo, da bi EGS omejevala na tak način avtonomijo pri deželni zakonodaji.

Takoj zatem je začela razprava o gospodarskem položaju v naši deželi na podlagi dokumenta, ki so ga predložili komunistični in socialproletarski svetovalci. Besedilo, ki obsega skoro šest tipkanih strani, je orisal svetovalec Zorzenon (KPI). Dejal je, da ima predlog tri namene: rešiti vprašanje cen in nakupne moči delavcev sploh, zagotoviti polno zaposlitev in prispevati h gospodarskemu dvigu iz krize, v katero smo zašli. Prav slednja jasno dokazuje, po Zorzenonovem mnenju, propad gospodarske politike v zadnjih 20 letih. Potrebni so takojšnji ukrepi, ki naj rešijo naše ladjedelništvo, pomorstvo trgovino, proizvodnjo sploh.

Misovec Gefter Wondrich je naglasil, da je treba prej povečati proizvodnjo in komaj nato plače. Za njim je spregovoril svetovalec Slovenske skupnosti Štoka, ki se je omejil na gospodarske probleme slovenske manjšine, predvsem v zvezi z razlastitvijo obširnih kmečkih področij. Dejal je, da se na tak način uničujejo sami temelji naše skupnosti; zato je treba čim prej odobriti zakon o globalni zaščiti, po katerem bo omejena možnost razlastitev, ki niso res potrebne, in bodo uvedli pravičnejše cene. Svoj govor je zaključil z vabilom deželnemu odboru, naj poseže tudi za industrializacijo Beneške Slovenije.

Socialist Pittoni se je predvsem obregnil ob sredinsko vlado v Rimu, ki nima namena izpeljati reforme, obenem pa ob komuniste, ki so predložili resolucijo v neprimernem trenutku. Razprava bi bila učinkovitejša ob predložitvi splošnega razvojnega načrta. Priznal je, da je bilo storjenih precej napak pri vodenju gospodarske politike in predvsem pri izvajanju načrtov CIPE za Trst in zato je pohvalil predsednika Berzantija, ki je v soboto jasno nakazal ministru Lupisu potrebe za razvoj naše deželne skupnosti in še posebej našega mesta.

Pittoniju je takoj odgovoril liberalec Bertoli, ki je zvalil vso krivdo na vlade, v katerih so bili zastopani socialisti. Zato upa — je zaključil — da bo čimprej tudi naša dežela dobila sredinsko vlado. Dal Mas (PSDI) je sicer pohvalil rimsko vlado, v skladu z resolucijo svoje stranke, obenem pa je priznal, da ni v naši deželi prostora za tako vladno rešitev. Komunistični dokument je «volilni letak», je dejal ob zaključku, čeprav je res, da je veliko pomanjkljivosti in odprtih vprašanj.

Psiupovec Bettoli je najavil, da se bo njegova skupina priključila KPI in da je to njegov zadnji poseg kot socialproletarec. Glede na politično vprašanje, o katerem je bil govor, pa je dejal, da je treba predvsem prenoviti nenačrtne in nepremišljene podpore in razmerje z zasebnimi industrijami.

Komunist Cuffaro je dejal, da se strinja z Berzantijevimi izjavami v Tržiču in da na podobnih osnovah — resnih in preudarjenih — lahko pride do sporazumov. Ti pa morajo sloneti na resničnih potrebah, na stvarnem stanju v državi. Če je država zašla v krizo je zaradi pomanjkanja načrtovanja, po katerem bi lahko izkoristili vse možnosti, ki so nam na razpolago.

Demokristian Ginaldi je ostro napadel predlagatelje dokumenta, češ da širijo paniko, ki koristi samo reakcionarnim silam. Vsekakor nastaja vprašanje, ali je dežela naredila vse to, kar je bilo v njenih močeh: po Ginaldijevem mnenju to se je zgodilo, za nadaljnji razvoj pa bodo odgovorili skorajšnji sestanki z odgovornimi organi v Rimu.

Razpravo je zaključil z obširnim poročilom predsednik odbora Berzanti. Obnovil je dosežke deželne uprave in še enkrat podčrtal zahteve do osrednje vlade: državni posegi na našem področju za industrializacijo, gradnja stanovanj, več poldržavnih industrij, cestnih in pomorskih povezav ter izredna financiranja za našo deželo. Kriza v naši deželi — je dejal v zaključku predsednik Berzanti — je odsev državne in mednarodne krize, ki jo lahko premostimo samo s popolnim izvajanjem vseh sprejetih sklepov.

Po glasovanju (za dokument so glasovali svetovalci KPI, PSIUP in MF, proti vsi ostali) je predsednik sveta Ribezzi spregovoril nekaj priložnostnih besed ob zaključku zasedanja. Toplo se je zahvalil vsem, ki so prispevali k plodnemu delu sveta (45 odobrenih zakonov od 1. januarja 1972) in mu olajšali nelahko delo predsednika zakonodajne skupščine. Vsem — svetovalcem, funkcionarjem in novinarjem — je želel koristnega oddiha da bi lahko septembra spet delali v korist vse deželne skupnosti z enakim zanosom in ustvarjalnostjo.

Šest milijonov kavcije zaradi onesnaženja morja

Oba tankerja, ki jih je tržaško luško poveljstvo v prejšnjih dneh ustavilo, ker sta onesnažila morje v Tržaškem zalivu z nafto, so danes izpustili in jima dovolili, da nadaljujeta plovbo, potem ko sta lastnika plačala vsak po tri milijone kavcije. Gre za grški tanker «E. Colocotronis» z nosilnostjo 21.185 ton ter za italijanskega «Ercole» z nosilnostjo 35.128 ton. Kapitana Andrea Dasalikis in Natale Cioffi pa se bosta morala čez nekaj časa predstaviti pretorju, ker bosta morala odgovarjati zaradi kršitve čl. 15 zakona št. 963 iz leta 1965, ki zadeva onesnaženje morske vode.

Oba tankerja sta bila pri «terminalu» naftovoda, po katerem teče nafta iz našega pristanišča v Ingolstadt in na Dunaj: med raztovarjanjem pa je z grškega tankerja izteklo v morje približno 5 kvintalov nafte, z «Ercoleja» pa 100 kg.

Prometni ukrepi tržaškega župana

Tržaški župan je s posebnim odlokom odredil stalno prepoved parkiranja za vsa vozila v Istrski ulici, in sicer na strani sodih hišnih številk v predelu, ki gre od mosta v Ul. Soncini do križišča Istrske ulice z Ul. dei Vigneti.

Z drugim odlokom je tržaški župan odredil enosmerno vožnjo za vsa vozila v naslednjih ulicah: Ul. G. Stampa, v smeri od Ul. V. Colonna do Ul. B. Marcello; Ul. B. Marcello, v smeri od Ul. Stampa do Ul. Tigor ter Ul. Colonna, v smeri od Ul. Tigor do Ul. Crociferi.

TISKOVNA KONFERENCA SKUPINE PSIUP V DEŽELNEM SVETU

Deželni svetovalci Bettoli, De Cecco in Rizzi so zaprosili za vstop v KPI

Izjava treh socialproletarskih svetovalcev in odgovor načelnika skupine KPI Moschionija - V Trstu bo v KPI vstopil občinski svetovalec Fausto Monfalcon

Ob robu včerajšnje zadnje seje deželnega sveta pred poletnimi počitnicami so deželni svetovalci PSIUP Mario Bettoli, Flaminio De Cecco in Rinaldo Rizzi sklicali na sedežu tiskovnega urada konferenco in zbranim časnikarjem sporočili sklep, da vsled sklepov IV. kongresa socialproletarske stranke razpustijo svetovalsko skupino in se priključijo skupini komunistične partije.

Tiskovne konference so se, poleg treh svetovalcev PSIUP, udeležili še deželni tajnik KPI Antonino Cuffaro, načelnik komunistične svetovalske skupine v deželnem svetu Antonio Moschioni in tržaški občinski svetovalec PSIUP prof. Fausto Monfalcon.

Izjavo je v imenu vseh treh prečital dosedanji načelnik svetovalske skupine PSIUP Mario Bettoli.

«Ker tega ne moremo sporočiti po uradnih kanalih, v kolikor se prav sedaj začenja poletni premor v dejavnosti deželnega sveta,» je dejal Bettoli, «želim sporočiti, da bomo te dni zaprosili člansko izkaznico Komunistične partije Italije. Ta sklep ni samo v skladu s IV. kongresom PSIUP, ki se je opredelil za vključitev v KPI, temveč razumljiv sklep naše enotne in socialistične izkušnje.»

Bettoli je v nadaljevanju povedal, da bo način vstopa v KPI določen na skorajšnji seji CK KPI, vstop deželne svetovalske skupine PSIUP v komunistično skupino pa bodo uradno sporočili deželnemu svetu na prvi seji po poletnih počitnicah.

«Sklepu deželnih svetovalcev PSIUP moramo prišteti še enako opredelitev pokrajinskih svetovalcev v Vidmu, Pordenonu in Gorici in skoraj vseh občinskih svetovalcev v občinah dežele Furlanije - Julijske krajine», je nadaljeval Bettoli in dodal: «Našo izbiro podpirajo skoraj vsi voditelji stranke, sindikalni aktivisti, zadružniki in skoraj vsi člani stranke, ki se je v vseh štirih pokrajinah opredelila za priključitev KPI.»

Bettoli je med občinskimi svetovalci PSIUP, ki so sklenili vstopiti v komunistično partijo omenil tudi prisotnega prof. Monfalcona, nato pa to izbiro tudi politično utemeljil: «Enotni socialisti v KPI nadaljujejo boj za enotnost delavskega razreda v sedanjih pogojih delavskega gibanja. Temu je treba dodati zaupanje v združevalno vlogo KPI in odklanjanje vsakršnega poskusa ločevanja v razvoju delavskih nastopov.»

Svojo izjavo je zaključil z ugotovitvijo, da s pristopom v KPI niso v ničemer kršili zaupanja volivcev, saj je volilni program PSIUP v bistvu zaobsežen v sklepih deželne svetovalske skupine KPI.

Za njim je načelnik svetovalske skupine KPI Antonio Moschioni dejal, da je ganjen in ponosen ob tem sklepu. Prav tako je zadovoljen s sklepom kongresov PSIUP v naši deželi in zato želi podčrtati pomen dosedanje skupne akcije obeh skupin, ki sta predstavljali alternativo levosredinski koaliciji v deželi.

«Sporočilo tovarišev Bettolija, Rizzija in De Cecca, da pristopajo v skupino komunistične partije,» je dejal, «pomeni za našo skupino ne samo številčno, temveč predvsem politično, kakovostno obogatitev. Svetovalci De Cecco, Bettoli in Rizzi bodo s svojo sposobnostjo in izkušnjo brez dvoma okrepili politične pobude komunistov v deželnem svetu. V tem bratskem vzdušju bodo komunistični svetovalci sprejeli v svojo skupino in v partijske vrste tovariše Bettolija, Rizzija in De Cecca».

V razgovoru s časnikarji je Bettoli še enkrat ponovil, da ne gre zgolj za formalno odločitev, saj so morali razmišljati in razpravljati, tako o bodočih izbirah kot o preteklih izkušnjah. In ni vedno šlo vse gladko, kot bi si lahko mislili. Zato je ta sklep tembolj pomemben, ker je sad globokega prepričanja, je zaključil Bettoli.

S tem bo komunistična skupina v deželnem svetu štela 15 svetovalcev.

Raffaela Carrà na gradu Sv. Justa

V okviru poletnih prireditev na gradu Sv. Justa bo 1. in 2. avgusta letos ob 21.15 znana televizijska napovedovalka, pevka in igralka Raffaela Carrà predstavila tržaškemu občinstvu svojo uspelo revijo «Raffaela senza respiro». Simpatična Raffaela bo nastopila v drugem delu revije skupaj s plesalci televizijske oddaje «Canzonissima», orkester bo vodil Paolo Ormi, koreograf pa je Gino Landi. Med drugim bo Raffaela Carrà predstavila sodobnejšo in bolj izpopolnjeno inačico znanega plesa «Tuca tuca», ki ga bo zaplesala s sodelovanjem prisotnega občinstva.

V prvem delu programa bosta nastopila Nanni Svampa in Lino Patruno, člana satirične skupine «I Gufi», njun nastop pa bo dopolnjeval glasbeni ansambel «Romans», ki je na letošnji glasbeni reviji «plošča za poletje» dosegel izreden uspeh s popevko «Voglia di mare».

Dr. SONJA MAŠERA

bo odsotna od 20. julija do 20. avgusta.

Razstave

V Kraški hiši v Repnu je odprta razstava del prof. Avgusta Černigoja. Razstavo si lahko ogledate ob sobotah in nedeljah.

KONČANA SEJA DEŽELNEGA KOMITEJA VEČINSKE STRANKE V NABREŽINI

Večina deželnega vodstva KD za obnovitev levega centra

Podpora deželnemu tajniku Tonuttiju - Proti so glasovali dorotejci in Fanfanijevi pristaši

V hotelu ENALC ob obali pod Nabrežino se je sinoči sestal deželni komite Krščanske demokracije in z večino glasov odobril linijo, ki jo je komiteju orisal na prejšnji seji, pred dobrim tednom dni, deželni tajnik Tonutti. V kratkih obrisih gre za usmeritev, ki se — grobo vzeto — sklicuje na levičarske pozicije v vsedržavni KD: odklanjanje sodelovanja v vladni koaliciji z liberalci in hkrati lojalna podpora vladi kot taki, upanje, da bo čimprej obnovljena levosredinska koalicija s socialisti, glede katerih naj bi bile potrebne nekatere politične spremembe, predvsem v smeri jasneje začrtane avtonomije do KPI. Na deželni ravni se KD odločno zavzema za nadaljevanje začrtane levosredinske politike, ki jo označujejo odnos do jezikovnih manjšin, pobude za uveljavitev mednarodne vloge naše dežele, urbanistični načrt, drugi program gospodarskega razvoja, izvajanje zakona za hribovita področja itd..

Člani deželnega komiteja stranke so na koncu seje, med katero so se večkrat oglasili k razpravi, odobrili kratek dokument, v katerem je rečeno, da odobravajo Tonuttijevo linijo.

Dokument so predložili sledeči člani deželnega komiteja: Toros, Cocianni, Martina, Stella, Coloni, Silvano Antonini, De Simone. Proti dokumentu so glasovali predstavniki struj «Iniziativa popolare» (dorotejci) in «Nuove cronache» (Fanfanijevi pristaši).

Nadalje je v dokumentu rečeno, da izraža večina deželnega komiteja KD polno zaupnico dosedanjemu tajniku Tonuttiju, katerega «vabi, naj preko vseh strankarskih organov započne akcijo, katere namen naj bo krepitev levosredinske politike», tudi v perspektivi skorajšnjih volitev. (Mišljene so občinske volitve v Trstu in v nekaterih drugih občinah v deželi, kakor tudi deželne volitve, ki bodo prihodnjo pomlad).

Glede kongresa KD je deželni odbor stranke mnenja, da bi ga morali sklicati čimprej in s tem zagotoviti obnovitev vodilnih organov stranke.

Kot je znano je Tonutti v svojem uvodnem poročilu dne 8. julija izrazil upanje, da bo levosredinska koalicija obnovljena na «novih osnovah» in v jasnejšem okviru. V tem smislu je bil mnenja, da so stališča PSI nekoliko jasnejša po razpravi na zadnji seji CK PSI, iz katere izhaja, da se socialisti ograjujejo pred komunisti in ne nameravajo dajati pobud za skupne akcije med KPI in PSI v perspektivi oblasti v družbi.

Tonutti je odločno podprl tiste sile v KD, ki niso marale vstopiti v centristično vlado poslanca Andreottija in to stališče motiviral z mislijo, da pušča tako stališče dejansko odprta vrata v odnosu do socialistov.

Glede krajevnega položaja je Tonutti bil mnenja, da se morajo ohraniti levosredinske občinske in pokrajinske uprave. Zato mora KD odklanjati vsak «beg vnaprej», kakor tudi vsak poskus vnašanja polemik v to koalicijo.

Tiskovno poročilo, ki so nam ga poslali ob zaključku razprave, omenja samo imena tistih članov deželnega vodstva, ki so posegli v razpravo. To so: Toros, Belci, Bressani, Cocianni, Del Gobbo, Metus, Mizzau, Stella. Za posamezne struje so — na koncu razprave — spregovorili Mizzau, Comelli in Novelli.

OPOZORILO TRGOVCEM

V petek zapade rok za vpis v register

Slovensko gospodarsko združenje opozarja vse trgovce in vse imetnike občinskih ali policijskih obrtnic (licenc), da v petek, 21. t. m. zapade rok za vpis v novi Register trgovinskih podjetij in za prošnjo na občine za zamenjavo obrtnic z upravnimi dovoljenji. Tistim, ki ne bodo do tega datuma izvršili vseh potrebnih formalnosti bodo odvzeli obrtnico. Zaradi tega vabimo vse zamudnike, da se nemudoma javijo v našem tajništvu s potrebnimi dokumenti do srede, 19 t. m., ker potem jim ne bomo mogli več nuditi potrebne pomoči.

Objavljene prednostne lestvice

Šolsko skrbništvo sporoča, da so bile 15. t. m. objavljene prednostne lestvice prosilcev za poverjena mesta za nedoločen čas na srednjih šolah s slovenskim učnim jezikom za šolsko leto 1972-73. Lestvice bodo na vpogled deset dni, vsak dan od 10. do 12. ure na znanstvenem liceju s slovenskim učnim jezikom «F. Prešeren» na Vrdelski cesti 13/1. Rok za vlaganje prizivov zapade 25. t. m.

Važno obvestilo KZ dvolastnikom

Kmečka zveza opozarja dvolastnike, ki nameravajo sekati drva na jugoslovanskem področju, naj pravočasno predložijo prošnje. V ta namen naj se javijo v pisarni Kmečke zveze — Ul. Geppa 9 med uradnimi urami (od 8.00 do 14.00, ob četrtkih pa od 8.00 do 12.00 in od 15.00 do 18.00). S seboj naj prinesejo dvolastniško knjižico ter številke parcel. Poleg osebnih podatkov je namreč treba navesti v prošnjo številko parcele na kateri nameravajo sekati, katastrsko občino, pod katero parcela spada ter površino parcele in količino dreves. Prošnje bomo sprejemali do 22. julija.

ZA RAZVOJ DEŽELE IN TRSTA

V RIM Z ZAHTEVAMI NAŠEGA GOSPODARSTVA

Bistvene zahteve sta izrazila tržaški občinski in deželni svet

Predsednik deželnega odbora Berzanti, odbornika Dulci in Stopper, tržaški župan Spaccini in predsednik tržaške avtonomne pristaniške ustanove Franzil bodo sestavljali predstavništvo, ki bo v tem tednu predložilo rimskim odgovornim možem gospodarske težave, v katere smo zašli zaradi zastoja pri razvoju naše ekonomije. Sprejeli jih bodo minister za državne soudeležbe Ferrari Aggradi, minister za trgovinsko mornarico Lupis, minister za industrijo Ferri in minister za zunanjo trgovino Mateotti.

Ministrom bodo predložili tudi rezultate zadnjih razprav v tržašem občinskem in v deželnem svetu, ki so se vrteli ravno okrog bistvenega vprašanja gospodarskega napredovanja, oz. nazadovanja, v naši deželi in še zlasti v Trstu. V obeh primerih so se svetovalci vseh političnih skupin izrekli za povečanje državnih in poldržavnih investicij, za podporo krajevnim ladjedelnicam, za razvoj in narast števila pomorskih prog s Trstom in za razvoj mednarodnega prometa skozi naše pristanišče.

PD «SLAVEC» iz Ricmanj vabi na šagro,

ki bo v nedeljo, 23. in ponedeljek, 24. t. m.

leva sta zagledala luč sveta kar v železniškem vagonu, ko se je vlak pomikal od Sežane proti Opčinam. V spomin na nenavaden dogodek, ki se je pripetil prav v naših krajih, so levčka poimenovali z imeni teh dveh krajev.

Ob izlivu Ospa je kopanje spet dovoljeno

Z današnjim dnem je spet dovoljeno kopanje v predelu morja, ki gre od izliva potoka Osp do bližnjega strelišča. Tako sta včeraj odločila občinski zdravnik v Miljah in tržaški pokrajinski zdravnik na podlagi ugodnega izida analiz, ki so jih opravili z vzorci vode. Stopnja onesnaženja vode v omenjenem predelu obale je namreč znatno nižja od stopnje onesnaženja, ki je škodljiva za kopalce in narekuje prepoved kopanja.

MED SEŽANO IN OPČINAMI

Levinja skotila dva mladiča v živalskem vagonu

Prijeten dogodek je včeraj razveselil kolektiv cirkusa Togni. Že itak število družino tega znamenitega cirkusa je namreč obogatila skotitev dveh novih pripadnikov živalskega vrta. Vse to pa se je zgodilo med potjo. Na povratni vožnji z vlakom s turneje po Jugoslaviji je ena od levinj skotila dva mladiča. Skotitve namreč niso pričakovali tako zgodaj in mala

ZARADI BREZBRIŽNOSTI VELETRGOVCEV

HUDO TRPLJENJE ŽIVINE NA PROSEŠKI POSTAJI

Pred zapadlostjo carinskih olajšav uvažajo odločno previsoko število vagonov - Proseška in openska postaja nista kos velikemu prometu

Pasja vročina teh dni je na proseški železniški postaji spet povzročila pogin dokajšnjega števila živali, ki prihajajo v Italijo iz držav vzhodne Evrope v tesnih živinskih vagonih, ki so odločno premalo zračeni, vsaj za ta letni čas. Že res, da so vrata tako rekoč odprta, odprtina pa je zadelana s primitivno pregrado iz desk, vse to pa ne pomaga in število smrtnih primerov med živino se je v zadnjih dneh zelo povečalo.

Gre predvsem za preveliko število živali, ki so jih uvozili v zadnjih tednih. To se ponavlja vsakokrat, ko so predvidene gotove carinske olajšave in ko se veletrgovci podvizajo, da uvozili čim večje število vagonov, pogin nekaj desetin ali stotin glav pa pri takih dobičkonosnih poslih ne pomeni prav nič. To je bilo zelo verjetno tudi vzrok ogromnega števila vagonov z živino, ki so v prejšnjih dneh zatrpali tako opensko, kot proseško postajo. Iz podatkov ravnateljstva železnic izhaja, da proseška postaja zmore največ 150 do 200 vagonov na dan, v ten dneh pa jih je bilo mnogo več. Jasno, da se spričo velikega števila vagonov prav v teh izrednih situacijah izkaže pomanjkanje skrbi za živino, ki ga je huda julijska vročina še stopnjevala. K temu se je pridružila še okvara na vodovodu, tako da so morali poseči celo gasilci z brizgalkami, da bi nekoliko olajšali trpljenje zaprte živine. Treba je tukaj omeniti tudi pomanjkljivosti v železniških napravah na obeh postajah, openski in proseški, ki bosta tudi v bodočnosti priča takim izrednim situacijam, vsaj dokler ne bo uprava italijanske železnice poskrbela za modernizacijo naprav, trgovci pa ravnali manj brezobzirno z živino. Ne bi hoteli pasti v osladnost, moramo pa ugotoviti, da končno kujejo pri teh poslih lepe denarce in bi lahko poskrbeli, da bi živina pri prevažanju ne trpela preveč.

Položaj na proseški postaji iz prejšnjih dneh je razburila javno mnenje, ki je izrazilo svoje ogorčenje. Prišlo je do protestov zveze za zaščito živali in drugih organizacij. Na žalost se bodo prizori iz prejšnjih dni na proseški postaji ponavljali, dokler ne bodo prisilili trgovce, da posvetijo večjo skrb živini, s katero prekupčujejo.

Ustaški znak na grobu pri Sv. Ani in drugo...

Nekaj zanimivega se v Trstu dogaja okoli grobov dveh ustaških teroristov, ki sta poleti leta 1968 skušala izvesti bombni atentat na jugoslovanski konzulat in se sama ubila pri eksploziji bombe v Ulici Boccaccio.

Naši bralci se gotovo spominjajo, kako je nekega dne v Ulici Boccaccio eksplodirai francoski avtomobil, v katerem sta bila ustaška terorista Znaor in Krstalič. Tedaj je policija v Trstu ustavila še štiri pajdaše umrlih teroristov, a so jih nepričakovano in presenetljivo izgnali v Francijo pet dni pozneje. Tedaj se je govorilo o namenih organizacije «Slobodna Hrvatska», da bi skozi Trst organizirano pošiljali v Jugoslavijo teroristične skupine na diverzantske akcije.

Res je, da smo brali te dni o razbiti skupini teroristov v Bosni, a ni ta misel, ki nas je prisilila, da sestavimo tale zapis, pač pa razvoj dogodkov, okoli grobov dveh teroristov.

Leta 1968 smo bili prepričani, da bodo trupli ubitih teroristov odpeljali v Francijo, ali na dom nekih sorodnikov v Bosni. Zgodilo pa se je nekaj čudnega: Znaora in Krstalića so pokopali pri Sv. Ani v skupno grobnico na ime neke Ane Znaor, verjetno teroristove sorodnice.

Februarja letos je občinski svetovalec indipendentistične fronte Giovanni Marchesich opazil, da se na grobu z imeni teroristov svetlika kovinasto znamenje: grb s hrvaško «šahovnico» in črka «U». Marchesicha je stvar tako razburila, da je o ustaškem grbu na nagrobnem spomeniku takoj brzojavno obvestil župana Spaccinija. Izrazil je svoje ogorčenje, ker se je sploh lahko zgodilo, da so neznanci povsem nemoteno privili ustaško znamenje na grob.

Res so občinski uslužbenci kmalu nato grb odstranili, župan pa je svetovalcu Marchesichu odgovoril te dni in pojasnil, da občinske oblasti ne nosijo nobene odgovornosti. Pokopališče pri Sv. Ani je zelo prostrano, grb pa so očitno pritrdili na zelo hiter in preprost način, do tedaj pa ga ni nihče opazil.

Toliko o ustaškem grbu. Toda vsiljuje se običajno vprašanje: kdo ga je pritrdil? Koga sploh zanima ta grob in — zakaj?

Obučtek imamo, kot da določeni tržaški krogi, ki so povezani s šovinistično hrvaško emigracijo, skušajo z grobom umrlih teroristov organizirati nekakšen «cilj romanja», «sveto mesto»...

Ni zato naključje, če neznana roka vsako jutro polaga na ta grob sveže šope cvetja in če se ob dneh, ko je v Trstu mnogo jugoslovanskih kupcev, mudi pred pokopališčem nekaj oseb, ki vodijo manjše skupine Hrvatov (študentov, predvsem pa starejših gospodov) na ogled grobnice.

Vsiljuje se takoj še drugo vprašanje: Na kakšne zveze, skrite zaveznike in javke računa ustaška emigracija v Trstu? Ko sta Krstalič in Znaor izgubila življenje pri eksploziji v Ul. Boccaccio se je zdelo, kot da so vse organizirali iz Francije. Danes bi se vsaj vprašali, čemu se je policijskim oblastem tako mudilo z izgonom štirih prijateljev umrlih teroristov, med katerimi naj bi bil tudi Vlado Damjanovič, star znanec francoske policije, dvakrat obsojen zaradi poskusa umora in nošenja orožja... sicer pa eden izmed kolovodij ustaške organizacije v Münchnu.

Mar bi jih pridržali še nekaj dni (ali mesecev, vseeno) in skušali izvedeti čimveč, predvsem to — kdo jim je pomagal v Trstu, kdo jim je dal eksplozivni naboj, ki si ga očitno nista pripeljala iz Francije v avtomobilu...

In še nekaj: Kdo so «prijatelji» ustašev, ki še danes kuhajo špekulacije ob ogledu grobnice.

Gledališča

POLITEAMA ROSSETTI

Četrta predstava Leharjeve operete «Vesela vdova» bo jutri ob 21. uri v isti zasedbi kot prve tri predstave. Opereto bodo ponovili še v soboto ob 21. uri ter v nedeljo ob 18. uri. Režiser in scenograf je Gino Landi, orkester in zbor pa vodi Günter Ott.

Rezervacija in prodaja vstopnic pri glavni blagajni, Pasaža Protti 2, tel. 36-372.

Kino

MIRAMARSKI PARK. «Luči in zvoki» ob 21.30 «Der Kaisertraum von Miramare» v nemščini; ob 22.45 «Massimiliano e Carlotta» v italijanščini.

Nazionale 16.15 «Saffo». Barvni film. Marina Vlady. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Fenice 16.00 «Il Corsaro dell'isola verde». Barvni film. Burt Lancaster.
Eden 16.30 «Giochi erotici svedesi». Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Grattacielo 16.00 «La grande corsa». Barvni film. Tony Curtis, Jack Lemon, Natalie Wood.
Excelsior 16.15 «Executive» (La donna che sapeva troppo). Barvni film. Adam West in Nancy Kwan.
Ritz 16.00 «Rapporto sulle esperienze sessuali di tre ragazze bene». Barvni film. Genevieve Grade. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Aurora 16.30 «Il sasso in bocca». Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Impero 16.30 «Uccidi, uccidi, ma con dolcezza». Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Capitol Danes zaprto. Jutri ob 16.30 «Il diavolo nel cervello». Barvni film.
Cristallo 16.00 «Milano calibro 9». G. Moschin in B. Bouchet.
Moderno Danes zaprto. Jutri ob 16.30 «La tarantola dal ventre nero». Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Vittorio Veneto 17.00 Serija filmov groze: «Gli occhi freddi della paura». Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Abbazia Danes zaprto. Jutri ob 16.30 «Adios Gringo». Barvni film. Giuliano Gemma.
Ideale 16.30 «La carica dei 101». Barvni film. Sledi Walt Disneyeva slikanica «Pierino e il lupo».
Astra 16.00 «L'uomo venuto da Chicago». Barvni film. Gianni Garco. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Kino Opčine 18.00 «Un papero da un milione di dollari».

Šolske vesti

Ravnateljstvo državne srednje šole «Sv. Ciril in Metod» — Trst z oddeljenimi razredi na Katinari sporoča, da se 24. julija zaključi vpisovanje za šolsko leto 1972-73. Prošnje sprejema tajništvo vsak dan od 9. do 12. ure.

Ravnateljstvo državne srednje šole «Simon Gregorčič» v Dolini sporoča, da 24. julija zapade rok vpisovanja za šolsko leto 1972/73. Prošnje sprejema tajništvo vsak dan od 9. do 12. ure.

Ravnateljstvo državnega trgovskega tehničnega zavoda «Žiga Zois» v Trstu, Ulica Guardiella 13/2, sporoča, da 24. julija 1972 ob 12. uri zapade rok za vpis za šolsko leto 1972-73.

Prošnje sprejema tajništvo vsak dan od 10. do 12. ure.

Ravnateljstvo državnega učiteljišča «A. M. Slomšek» v Trstu, Ul. Caravaggio 4, sporoča, da 24. julija 1972 ob 12. uri zapade rok za vpis za šolsko leto 1972/73.

Ravnateljstvo državnega znanstvenega liceja «France Prešeren» v Trstu, Ul. Guardiella 13/I, sporoča, da 24. julija 1972 ob 12. uri zapade rok za vpis za šolsko leto 1972/73. Prošnje sprejema tajništvo vsak dan od 10. do 12. ure.

Ravnateljstvo državne srednje šole «Ivan Cankar» sporoča, da 24. julija ob 12. uri zapade rok vpisovanja za šolsko leto 1972-73. Prošnje sprejema tajništvo vsak dan od 9. do 12. ure.

Ravnateljstvo državne srednje šole «Fran Levstik» — Prosek z oddeljenimi razredi v Sv. Križu sporoča, da se 24. julija zaključi vpisovanje za šolsko leto 1972-73. Prošnje sprejema tajništvo vsak dan od 9. do 12. ure.

Državni strokovni zavod za industrijo in obrt v Ul. Frausin sporoča, da 24. julija 1972 zapade rok za vpis za šolsko leto 1972-73.

Ravnateljstvo državne srednje šole «Fran Rjavec» sporoča, da 24. julija ob 12. uri zapade rok za vpis za šolsko leto 1972/73. Prošnje sprejema tajništvo vsak dan od 10. do 12. ure.

Prosveta

Slomškov dom priredi v soboto na športnem igrišču v Bazovici ob 21.30 «Srečanje mladih ansamblov». Vabljeni.

Izleti

Slovensko planinsko društvo Trst organizira 30. julija 1972 izlet na Mangart. Vpisovanje pri Norči v Ul. Geppa 9.

Včeraj-danes

Danes, SREDA, 19. julija
VINCENC

Sonce vzide ob 5.34 in zatone ob 20.48 — Dolžina dneva 15.14 — Luna vzide ob 15.07 in zatone ob 00.33

Jutri, ČETRTEK, 20. julija
MARJETA

Vreme včeraj: najvišja temperatura 29,5, najnižja 20, ob 19. uri 26,7 stopinje, zračni tlak 1010,3, nestalen, veter 8 km na uro, južni, vlaga 62 odstotna, nebo 7/10 pooblačeno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 20,4 stopinje

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 18. julija 1972 se je v Trstu rodilo 9 otrok, umrlo je 7 oseb.

UMRLI SO: 5 let stari Daniele Cossutta, 76-letna Maria Rudez vd. Devetak, 74-letni Antonio Roviz, 87-letni Giulio Fattorini, 74-letni Giuseppe Russo, 80-letna Lucia Budicin vd. Malcarne, 56-letna Matilde Augustini vd. Rustia.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

Dott. Gmeiner, Ul. Giulia 14; Manzoni, Largo Sonnino 4; INAM — Al Cedro, Trg Oberdan 2; Ai Gemelli, Ul. Zorutti 19/c.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)

All'Angelo d'Oro, Trg Goldoni 8; Ciapolla, Ul. Belpoggio 4; Ai due Lucci, Ul. Ginnastica 44; Miani, Miramarski drevored 117 (Barkovlje).

FAŠISTIČNI POBALINI NE MIRUJEJO

SPET SO OSKRUNILI ZNAMENJE OB CESTI BAZOVICA-GROPADA

Zakaj se taki primeri ponavljajo na tem področju?

Znamenje na cesti med Bazovico in Gropado so «neznanci», ki so očitno prežeti s šovinističnim duhom, ponovno oskrunili. Motil jih je predvsem slovenski napis: zato so ga s krampom, ali kakim drugim železnim predmetom, skušali uničiti. Zaradi tega je občinska svetovalka Jelka Grbčeva te dni naslovila na tržaškega župana in pristojne odbornike nujno vprašanje.

Ne bomo posebej poudarjali, da so neznani zlikovci na bazovskem področju še posebej aktivni, ako jim kdo ni dal celo domicila za zbiranje. Čudimo se le, da se te stvari dogajajo takorekoč pred nosom karabinjerske postaje. Ali je sploh mogoče, da tudi tokrat niso opazili nikogar?

Na jasi pri gozdiču, ki se razprostira v trikotniku med državno mejo, staro cesto za Sežano in cesto, ki od pokopališča vodi v Gropado, so pred meseci opazili skupine fašističnih pobalinov, kako se vežbajo. Na povratku so se mladi črnosrajčniki radi ustavljali v Bazovici ,izzivali in prepevali svoje pesmi. Drugi pa so se, medtem, znašali nad spomenikom na bazovskem strelišču (kolikokrat so ga oskrunili vemo, prav tako pa vemo, koliko krivcev so preiskovalni organi izročili sodišču — nobenega!), ali nad znamenjem med Bazovico in Gropado.

V začetku pomladi so karabinjerji našli na isti jasi skladišče municije, ki so jo «neznanci» skrili pred možnimi preiskavami. Tedaj smo v našem poročilu zabeležili tudi evidenčno število avtomobila, iz katerega so zlikovci raztovarjali svoje zavoje nabojev. Pa menda ni tako težko odkriti, čigav je bil avtomobil, kajne?

Kaj naj pa rečemo? Najmanj to, da se čudimo nad ravnanjem organov javne varnosti. V Bazovici si upajo šovinisti pretepati domačinke na njihovem travniku, pobalini v črnih srajcah se vežbajo ob meji, izzivajo v vasi in razbijajo slovenska znamenja in spomenike.

Nalezljive bolezni v tržaški občini

Od 10. do 16. julija je zdravniški urad tržaške občine zabeležil 27 primerov nalezljivih bolezni. Največ obolenj je bilo za ošpicami. Zbolelo je osem ljudi. Nadalje so zabeležili sedem primerov rdečice (en primer izven občine), šest primerov srbečice (4 izven občine), tri primere nalezljivega vnetja priušesne slinavke ter po en primer škrlatinke, noric in nalezljivega vnetja jeter.

Dve prijavi sodnim oblastem

Agenti letečega oddelka kvesture so včeraj prijavili sodnim oblastem dve avtomobilski miši, ki sta v kratkem času vlomili v kar petnajst osebnih avtomobilov. Vlomilcema, 20-letnemu Silvanu Pipanu iz Ul. D'Alviano 86 in 22-letnemu Umbertu Iseppiju iz Ul. Donadoni 24 so policisti stopili na prste v nedeljo zgodaj zjutraj na Trgu Venezia. Sedela sta na klopici ter se sumljivo vedla. Pri sebi sta imela gumijast čoln, plahto za weenk - end, avtoradio znamke Autovox ter dva potna lista. Oba sta priznala, da sta si omenjene predmete prisvojila iz raznih avtomobilov, v katere sta vlomila.

Pred sodniki se bo moral zagovarjati tudi 32-letni Pasquale Jurissevich iz Ul. Milano 27. Agenti letečega oddelka kvesture so ga prijavili sodnim oblastem, ker je skrival v prijateljevem avtomobilu 35 pornografskih filmov ter projektor. Moškega so agenti zasačili prejšnji petek na obalni cesti, kjer je na desni strani ceste bil ustavljen bel peugeot bolonjske registracije, v njem pa sta sedeli dve osebi. Po pregledu avtomobila so policisti našli omenjeni pornografski material. Lastnik in šofer avtomobila, Bartolomeo Salamone, je dejal preiskovalcem, da je slučajno naletel na Jurissevicha. Ta naj bi ga zaprosil, da ga proti plačilu 50 tisoč lir odpelje v Bologno, kjer bi moral oddati nekaj zabojev.

Priletna šoferka podrla mlado žensko

Predsinočnjim, malo pred polnočjo, je 23-letna Loredana Germani iz Drevoreda Campi Elisi 30 preckala cesto izven prehoda za pešce Ul. Locchi, ko jo je podrl avto alfa romeo. Proti Sv. Andreju ga je vozila 64-letna Enrichetta Weiss iz Ul. Cadorna 3. Germanijeva si je zlomila levo golenico ter si verjetno zlomila levo mečnico. Zaradi teh poškodb se bo na ortopedskem oddelku bolnišnice morala zdraviti približno 50 dni.

Trčila sta avto in motorno kolo

Včeraj, malo po 10. uri, se je 15-letni Giovanni Pigulin s Trga Gioberti 8 peljal s svojim motornim kolesom po Ul. Gatteri navzgor, na križišču z Ul. Ginnastica pa je trčil ob fiat 1100 za volanom katerega je sedel 50-letni Renato Sossi iz Ul. Ferluga 6. Ranil se je le Pigulin, ki so ga z rešilcem RK odpeljali v bolnišnico. Tu so ga zaradi ran po obeh rokah in obrazu sprejeli na ortopedski oddelek s prognozo okrevanja v približno enem mesecu.

Trčenje Miljčanov pred križiščem

Zaradi odrgnin po obeh nogah se bo 16-letni Giorgio Surez iz Milj, Ul. Battisti 20 moral zdraviti doma približno 8 dni. Surez se je včeraj popoldne, malo pred 18. uro, peljal z lambreto proti Št. Jerneju, na zadnjem sedežu dvokolesnega vozila je pa sedel 16-letni Fabio Balde iz Milj, Ul. della Stradella 3. Nesreča se je pripetila malo pred križiščem pri Zindisu, ko je Surez treščil v zadnji del avtomobila crysler francoske izdelave ter genovske registracije, ki ga je vozil 40-letni Antonio Rais iz Milj, Ul. della Fortezza 3.

GOSTILNA pri STUDENCU
STRAIN
Dolina št. 40
tel. 228116
Posebna postrežba ob slavnostnih pojedinah: poroke, rojstva, imendani, birme in druge slavnosti. — Možnost prenočitve. — Izbrana jedila in pijače.
Ob petkih zaprto.

Mednarodni tečaj delovnega prava

Na tržaški univerzi se te dni nadaljuje mednarodni tečaj iz primerjalnega delovnega prava. Letošnjega tečaja, ki je že deseti po vrsti, se ga udeležuje nad sto slušateljev iz šestindvajsetih držav. Program predavanj, ki bodo trajala do 5. avgusta, obsega dva cikla. V prvem bodo obravnavali splošna vprašanja aplikacije delovnega prava ter osnovne principe, ki so na tem področju v rabi v različnih družbenopolitičnih sistemih, bodisi na vzhodu kot na zahodu. Drugi del tečaja z bolj specializirano vsebino bo posvečen vprašanjem, ki so v današnji dobi posebno aktualni in pereči, kot n. pr. vprašanje statusa emigrantov ter vprašanje zaposlovanja mladoletnikov. Otvoritve tečaja, ki je bila v dvorani pravne fakultete tržaške univerze, so se udeležile številne osebnosti. Med drugimi so bili navzoči predsednik prizivnega sodišča Renzi, predsednik kazenskega sodišča Giannuzzi, predsednik pokrajine Zanetti, deželni šolski nadzornik Angioletti, jugoslovanski generalni konzul Trampuž, avstrijski konzul Blechner ter druge osebnosti.

Ugledne goste, predavatelje ter slušatelje je najprej pozdravil rektor tržaške univerze Origone, ki je orisal pomen tega mednarodnega tečaja. Za njim je spregovoril generalni tajnik mednarodnega združenja primerjalnega delovnega prava prof. Berenstein, ki se je zahvalil tržaški univerzi za dragoceno sodelovanje ter je prisotnim prikazal program tečaja.

Štiri delovna mesta pri poštni upravi

Tržaško pokrajinsko poštno ravnateljstvo sporoča, da bo začasno sprejelo v službo štiri radiotelegrafiste - radiotelefoniste. Zaposlitev bo trajala največ tri mesece.

Vsi, ki bi se radi zaposlili za to obdobje, morajo predložiti na uradu za osebje tržaške poštne uprave prošnjo na kolkovanem papirju za 500 lir. Poleg tega morajo predložiti potrdilo o izpolnitvi pogojev, ki jih zahteva tretji člen zakona z dne 14. decembra 1965 št. 1376 ter potrdilo o usposobitvi za radiotelefoniste, ali radiotelegrafiste, ki ga je izdala poštna uprava ali pa ministrstvo za vojno mornarico, ministrstvo kopne vojske ali ministrstvo vojnega letalstva. Zahtevana starost za morebitne kandidate ne sme biti pod osemnajstim letom in ne sme presegati tridesetih let.

ZAHTEVA DELEGATOV NA KONGRESU FIOM-CGIL

Delavska baza v goriških tovarnah zahteva čimprejšnjo sindikalno enotnost

Delavci so za konfederacijo, ta pa ne sme zaustaviti procesa sindikalne enotnosti
Četrtina vseh organiziranih kovinarjev na Goriškem ima enotno sindikalno izkaznico

Kljub izrecnim željam delavske baze v tovarnah, ki je bila pripravljena na sindikalno enotnost, so se delegati na 9. pokrajinskem kongresu kovinarjev FIOM - CGIL opredelili za medsindikalno sodelovanje v okviru konfederacije med tremi sindikalnimi cetralami. Kovinarji so to odločitev osrednjih vodstev sindikatov sprejeli z ne prevelikim navdušenjem. Kovinarji vseh treh sindikatov so bili namreč med tistimi delavci, ki so sindikalno enotnost dokončno ustvarili že v vroči jeseni v letu 1969, ki so nato skupno vodili vse sindikalne akcije, ki so že lani, v začetku leta, pričeli vpisovanje v sindikat na podlagi enotne izkaznice. Zaradi tega so se tudi tri organizacije kovinarjev v vsedržavnem merilu odločile za razpust svojih sindikatov in ustanovitev enega novega, močnega sindikata kovinarjev, ki «ne bi bil odvisen ne od političnih strank ne od gospodarjev».

Na Goriškem je sindikalna zavest delavstva zelo občutna. V tovarnah kovinarske stroke dela 9.767 delavcev in uradnikov. Kar 8.142, t. j. 83 odstotkov vseh zaposlenih, je vpisanih v sindikate. Od teh osem tisoč jih ima kar 2.300 enotno sindikalno izkaznico. V začetku leta 1971 so se namreč trije sindikati kovinarjev domenili, da bodo stari člani obdržali svojo izkaznico prejšnjega sindikata — FIOM - CGIL, FIM - CISL, UILM - UIL — novi delavci pa se bodo avtomatično vpisali v enotni sindikat. Dobra četrtina organiziranih delavcev ima torej v žepu enotno izkaznico.

Vse poslovanje sindikata kovinarjev se na Goriškem vrši na enotni podlagi. Lani so kovinarji porazdelili pokrajino na tri področja in v vsakem je vsake tri mesece vse posle vodil le en sindikat, tudi v imenu obeh ostalih. Ker je kovinarska industrija osredotočena v Tržiču imajo sindikati kovinarjev svoj sedež v tem industrijskem mestu. Kljub vsemu imajo sindikati kovinarjev v načrtu nakup novega sedeža, v katerem bodo, do dokončne združitve, imeli vsi trije sindikati svoj sedež.

Kovinarska sindikata UILM - UIL in FIM - CISL sta na Goriškem imela prejšnji mesec razpustitvena kongresa. Po teh kongresih pa so v Rimu podpisali konfederacijski pakt in zaradi tega bodo odločitve teh dveh kongresov o razpustu svoje organizacije ostale vsaj začasno neizpolnjene. Zaradi tega so na 9. pokrajinskem kongresu FIOM-CGIL, ki je bil v soboto v Tržiču precej govorili o razpustu sindikata in o ustanovitvi novega, ohranili pa so začasno svojo organizacijsko samostojnost in se odločili za konfederacijsko sodelovanje.

Trije kovinarski sindikati bodo torej ohranili organizacijsko enotnost, delovali pa bodo skupno in složno kot doslej.

Na sobotnem kongresu v Tržiču (predsedovali so mu Sergio Parenza, Dino Cerigioni in Franco Maniá) je imel uvodno poročilo tajnik FIOM Renato Papais, v zaključni debati pa se je oglasil tudi pokrajinski tajnik CGIL Elio Zuliani. Precej je bilo govora o sindikalni enotnosti, ki se je porodila na bazi, v tovarnah in delavnicah. Delegati so govorili o svojih izkustvih v tovarnah predvsem v tistih, kjer so v zadnjih letih imeli poleg splošnih še lastne probleme. Tako smo lahko culi poročila o položaju v ladjedelnici, v goriških tovarnah Safog in OMG, v novi livarni SIMO v Tržiču, v tovarni hladilnikov Detroit, itd.

V podobnem položaju kot so kovinarji se nahajajo na Goriškem tudi gradbeni delavci, delavci zaposleni v jestvinskih tovarnah, tekstilci in še marsikdo drug. Proces sindikalne enotnosti je segel namreč na Goriškem precej globoko.

OD PETKA DO PONEDELJKA

Ob Doberdobskem jezeru štiridnevni festival «Dela»

Igrala bosta dva ansambla, pela bo pevka RTV Zagreb Nevia Rigutto

Poletnega praznika pri doberdobskem jezeru ni bilo že nekaj let. Spominjamo se, da se je na teh praznovanjih zbiralo ogromno ljudi, ki so prihajali ne samo z Goriškega, ampak tudi s Tržaškega. Naravna lepota tamkajšnjega prostora je namreč privabila marsikoga, ki bi sicer drugače ne prišel.

Doberdobci so sklenili, da bodo spet obnovili tradicijo teh poletnih manifestacij ob jezeru.

Od petka, 21. julija, do ponedeljka, 24. julija vključno, bo pri jezeru festival «Dela», ki ga prireja doberdobska sekcija komunistične partije.

Za to priliko je bil pripravljen bogat kulturno - zabavni program: V petek, ob 20. uri, bo tekmovanje v briškoli, od 21 ure dalje pa bo ples ob zvokih domačega ansambla «Kraški odmevi». V soboto in nedeljo bo igral zabavni ansambel «Galeb» iz Nove Gorice, pela pa bo pevka RTV Zagreb Nevia Rigutto. V nedeljo popoldne bodo spet igrali «Kraški odmevi», na programu bodo pa tudi šaljive igre. Zvečer ob 20. uri bosta govorila član vodstva tržaške KPI Stojan Spetič in pokrajinski tajnik goriške federacije Tullio Paizza.

Ples z ansamblom «Kraški odmevi» se bo nadaljeval tudi v ponedeljek zvečer, tega dne bo tudi tekmovanje v valčku. Vse dni bo deloval bife s specialitetami na žaru, v jutranjih urah bodo pa goste postregli s partizanskim «golažem».

Rešitev položaja krminskih kmetov je v rokah občine

Krminski kmetje so se včeraj zjutraj masovno udeležili sprevoda iz protesta proti vodstvu tamkajšnje industrijske cone, ki noče vzeti v poštev njih upravičenih zahtev. V našem listu smo že poročali, da so imeli v soboto zjutraj sestanek s krminskim županom, vendar niso tam prišli do nobenega zaključka. Znano je namreč, da so z dekretom kar začeli z deli na poljih prizadetih kmetov, ki do sedaj niso prejeli še nobene odškodnine. Včeraj so zato kmetje protestirali in so se v velikem številu zbrali pred občinsko palačo. Prisotnim je govoril tajnik pokrajinske «Alleanza contadini» Bruno Marizza, ki je dejal, da je nesmiselno nadaljevati s tako politiko, ki enim in drugim prav nič ne koristi. Potrebno pa je medsebojno pogoditi se s pomočjo posega pokrajinskega inspektorata za gozdarstvo in deželne ustanove ERSA. Delegacija kmetov je nato šla na deželo v Trst, kjer jo je sprejel predsednik deželnega odbora Berzanti in svetovalca Bergomas in Zorzenon. Berzanti je obljubil vso pomoč kmetom, vendar je dejal, da bi morala občinska uprava spremeniti regulacijski načrt.

Po izjavah Berzantija torej se vsa zadeva spremeni in postane jasno, da ima v korist kmetovalcem odločilno besedo občinska uprava.

V ta namen pozivajo kmetje občino, naj čimprej in pravilno reši kritičen položaj, pri tem pa naj predvsem pomisli na upravičene zahteve kmetovalcev.

Resolucija videmske pokrajinske uprave proti vojaški služnosti

Videmski pokrajinski odbor je soglasno odobril resolucijo, v kateri obsoja odločitev vojaških oblasti za postavitev velikega strelišča na področju občine Brdo. V resoluciji je rečeno, da bi takšen ukrep le še poslabšal stanje te občine, ki jo že tarejo številni problemi z vojaškimi služnostmi. Resolucija se zaključuje s prošnjo vojnemu ministrstvu, naj ponovno proučí to možnost ter naj upošteva tudi zahteve tamkajšnjega prebivalstva.

TOLMINSKA DELEGACIJA NA OBISKU V ČEDADU

Za nadaljnjo sprostitev prometa z ureditvijo novih obmejnih naprav

Izmikajoči odgovor čedadskega župana sen. Pelizza glede kulturno - jezikovne enakopravnosti beneških Slovencev

V ponedeljek je bila v Čedadu osemčlanska delegacija občinske skupščine iz Tolmina, ki jo je vodil predsednik ing. Ferdo Papič. Delegacija je bila gost občinskega odbora pod vodstvom senatorja in župana Guglielma Pelizza S tem je vrnila obisk, ki ga je čedadska delegacija opravila v Tolminu pred tremi leti.

V uradnih pogovorih je ing. Ferdo Papič ugotovil, da si obe državi s srčnim sodelovanjem prizadevata razvijati iskreno in prijateljsko sodelovanje ob meji, razvijati dobre sosedske odnose ter reševati skupne probleme Ko je potem na kratko predstavil tolminsko občino, se je zavzel za čimprejšnjo usposobitev prehoda pri Robiču za blagovni promet, dalje za postavitev oznak na križiščih, ki bi opozarjale na znane kraje v Posočju, kot so v Soški dolini že storili za področje Čedada, ter slednjič opozoril na možnost, da bi povezali smučarski središči na Livku in na Matajurju ter prekategorizirali livški prehod tudi za potne liste. Obvestil je gostitelje, da je tolminska občina predlagala jugoslovanski vladi, naj razširi mali obmejni promet še na nekatera naselja ter pozval gostitelje, naj to store tudi oni, če obstaja za to zanimanje.

Ing. Ferdo Papič se je zavzel tudi za skupen nastop pri reševanju problemov v zvezi z vodo na Robedišču, v Dreki in Sovodnjah.

Slednjič se je predsednik tolminske občinske skupščine zadržal tudi ob problemih slovenske narodnostne skupnosti v Beneški Sloveniji. Dejal je, da je slovenska skupnost v Italiji bila deležna pozornosti v različnih pogovorih in na različnih ravneh. Opozoril je, da so kljub temu Slovenci po svojih pravicah še razdeljeni v tri kategorije in da uživajo beneški Slovenci najmanj pravic. V nedavnem tečaju slovenskega jezika v Št. Petru je videl dokaz pripravljenosti da se problemi postopoma začno reševati.

Ko je odgovarjal ing. Papiču je Guglielmo Pelizzo poudaril, da je enako kot tolminska skupščina tudi čedadski občinski svet zainteresiran za sodelovanje ob meji. Kar se prehoda pri Robiču tiče, je poudaril , da je spričo dejstva, da ministrstvo za javna dela v Rimu ni imelo trenutno na razpolago denarja, prosilo videmsko trgovinsko zbornico, da bi financirala zgraditev dodatnih objektov, ki bi omogočili tudi manevriranje z blagom preko prehoda, da pa trgovinska zbornica še ni nakazala denarja. Sicer pa ni nikakršnih zadržkov, da ne bi čimprej prehod usposobili. Zavzel se je tudi za povezavo obeh smučarskih središč Livka in Matajurja, ki jo bo moč uresničiti zlasti spričo dejstva, da se sneg zadržuje različno dolgo na obeh središčih. Poudaril je pripravljenost za sodelovanje tudi pri drugih gospodarskih in komunalnih pobudah.

Nasprotno pa je bilo opaziti razhajanja v pogledu zaščite slovenske manjšine. Cedadski župan je citiral republiško ustavo ter dodal, da so potrebni glede manjšine pač dodatni zakoni, ki jih mora sprejeti parlament v Rimu. Zatem je omenil nekatera zgodovinska dejstva o pripadnosti beneških Slovencev v preteklosti ter pokazal, da gre po njegovem izključno za ohranjanje etnografskih in drugih kulturnih vrednot ljudi pod Matajurjem.

Po skupnem kosilu so si tolminski gostje ogledali nekatere kulturne zanimivosti ter gospodarske objekte v Čedadu.

V četrtek stavka gradbenih delavcev

Tri sindikalne organizacije CGIL, CISL in UIL so proglasile za četrtek, 20. t.m., vsedržavno stavko gradbenih delavcev in delavcev pri industrijah gradbenega materiala. Za stavko, ki jo bodo izvajali tudi na Goriškem, so se odločili, ker delodajalci nočejo začeti pogajanj s sindikati na osnovi nove državne delovne pogodbe. Obenem bodo s stavko zahtevali tudi izvedbo določil novega stanovanjskega zakona.

Delavci te kategorije zahtevajo: polno zaposlitev, zajamčeno letno mezdo, enake poviške za vse delavce, dopolnilne pogodbe, odpravo akordnega dela, enotno delovno pogodbo za delavce in uradnike ter uveljavitev sindikalnih pravic. Med stavko bodo imeli sindikalna zborovanja. Za Goriško bo tako zborovanje v dvorani ENAL v Turjaku ob 10. uri.

Skupina otrok pred odhodom s Travnika v kolonijo v Savudriji

Ta skupina otrok pa se je slikala pri Rdeči hiši pred odhodom v kolonijo v Gorjah

V ponedeljek dopoldne ob 9.30 je avtobus s Travnika v Gorici odpeljal 36 slovenskih otrok z Goriškega, Beneške Slovenije in Kanalske doline na tritedenske počitnice ob morju v Savudriji. Ob odhodu se je poslovilo od svojih malčkov večje število staršev zlasti mamic, ki so jim dajale še zadnja navodila ter jih priporočale obema voditeljicama Adrijani Dornik iz Gorice in Iris Bataino iz Beneške Slovenije, ki jima je poverjena skrb za otroke. V Savudriji bodo letovali v lepem in udobnem domu Ljubljane Center skupno z otroki iz drugih krajev Slovenije.

Malo pozneje, ob 10.50, pa so se odpeljali z mejnega prehoda pri Rdeči hiši tudi otroci z Goriškega, 18 po številu, ki bodo letovali tri tedne v Gorjah pri Bledu skupno s tržaškimi otroki. Tudi tukaj je bilo slovo od mamic precej živahno in kakšno oko je bilo tudi rosno ,pa čeprav to ni skalilo veselja otrok, saj so odšli v gorske svežine, kjer si bodo nabrali novih sil za šolske napore po počitnicah. Srečno in prijetno letovanje!

RAZGOVOR Z ZASKRBLJENO HČERKO V AŽLI

Franca Kjabaja iz Platca zaman iščejo že sedemnajst dni

Kdor bi kaj izvedel o 64-letnem Kijabaju, naj takoj obvesti svojce, ali policijo

V ponedeljek smo obiskali Ivanko Kjabaj iz Platca, ki ima že 12 let gostilno v tipični beneški vasi Ažli. V lokal, ki je bil prej znan kot gostilna «Nace», smo vstopili okrog 19. ure. Za točilno mizo je bila Ivankina sestra Čezira, stara 33 let. Če ne bi že vnaprej vedeli, kaj ju tare, bi morali ugibati kaj se je v tei hiši zgodilo Obe sestri sta bili zelo nemirni, utrujeni in nekako izmučeno potrti, kar ni čudno, saj sta hčerki 64-letnega Franca Kjabaja iz Platca, ki ga pogrešajo že 17 dni. Drugega julija so ga zadnjikrat videli vaščani v Platcu, in to ob polsedmih zvečer. Ko smo Ivanko pozdravili, jo nagovorili in ji povedali, da bi želeli za bralce našega lista opisati, kako stoje stvari v zvezi z njenim pogrešanim očetom Francem, nas je izrazita temnolasa Benečanka povabila v malo sobo gostilne. V svoji veliki žalosti je bila občutno zadovoljna, da se zanimamo za njihovega očeta. Dejala je: «Po drugem juliju ga ni videl nihče več. Iskali so ga mnogi domačini naše grmiške doline in tudi grmički karabinjerji. Celo iz Padove je prišla specializirana karabinjerska ekipa z dresiranimi psi. Njim v pomoč je moj brat Božo izostal 8 dni iz službe. Iskali so ga povsod križem kražem, po okoliških hribih in dolinah. Na žalost, vse zaman».

V kakšnem okolju je živel vaš oče doma v Platcu?

Z nemirnim in vzdihljajočim glasom je nadaljevala: «Bil je miren možak. Ni imel z ljudmi ne sporov in tudi nobenih težavnih zadev. V svojem domu, kjer sem odrasla tudi jaz, je živel mirno življenje. Z ženo Matildo in sinom Božom, ki sta mi mati in brat, se je dobro razumel, tako da si ne moremo predstavljati nikakršnega vzroka, zaradi katerega naj bi si bil oče naredil kaj slabega .Nato pa se je zgodilo tako, kakor se je zgodilo».

Ali mislite, gospa Ivanka, da bo pomagalo kaj to, da objavimo dogodek v našem Primorskem dnevniku?

«Še zmerai upamo, da je naš oče Franc Kjabal živ, pa naj bo kjerkoli, in da se bo vrnil domov. Zelo bomo hvaležni vsem, ki nam bodo kakor koli pomagali, da ga najdemo. Če bo objavil to tudi Primorski dnevnik, bo zvedelo večje število ljudi, imeli bomo večje upanje, da se bo stvar razpletla na kak način».

Predno smo odšli nam je Ivanka Kijabaj, gostilničarka v Ažli na Beneškem z odkritim dobrosrčjem postregla s pivom in bittrom. Lepo smo se ji zahvalili za ljubezniv razgovor ter ji zaželeli, da bi se zadeva njihovega pogrešanega očeta zaključila srečno. Uredništvo našega Primorskega dnevnika naproša vse, ki bi karkoli zvedeli o 64-letnem Francu Kjabaju iz Platca na Beneškem, da to nemudoma javijo najbližjemu organu javne varnosti, ali svojcem v Ažli.

ANTON BIRTIČ

Ranjena tolminska planinca

V nedeljo popoldne sta se tolminska planinca Stane Kos in Bogdana Gašperin ponesrečila na poti na Triglav. Nesreča, o kateri je zaenkrat še malo znanega, se je pripetila na križišču Dolič - Planika. Planincema so prihiteli na pomoč tolminski gorski reševalci ter helikopter republiškega sekretariata za notranje zadeve, ki pa zaradi goste megle ni mogel pristati na mestu nesreče. Z vztrajnostjo so gorski reševalci v nedeljo okoli 22. ure spravili oba planinca v dolino. Staneta Kosa so zaradi hudih poškodb takoj odpeljali v bolnišnico, medtem ko so Bogdani Gašperin nudili ambulantno pomoč.

PRIMORSKA RAZSTAVLJA
ZABAVNI PROGRAM
(Vsak dan od 20. do 24. ure)
SREDA — 19. JULIJA 1972
Ansambel «Nova pot»
Ansambel «Jupi»
Folk trio «Krik»
Duo Rado in Danilo
Humoristično-satirični program «Prepih 72»
Light show in filmi
ČETRTEK — 20. JULIJA 1972
Ansambel «Fenati show» iz Bologne
Folk trio «Krik»
Duo Rado in Danilo
Ansambel «Jupi»
Humoristično-satirični program «Prepih 72»
Light show in filmi
Modna revija «Tekstina» Ajdovščina
Pokrovitelj večera tekstilna industrija «Tekstina» Ajdovščina
III. MEDNARODNI SEJEM «PRIMORSKA RAZSTAVLJA» in Salon navtike
V KOPRU od 15. do 23. julija 1972

Izleti

SPD Gorica priredi v nedeljo, 23. t.m., izlet z lastnimi prevoznimi sredstvi do Doma Klementa Juga, od koder se bodo povzpeli na Bogatin. Vsa pojasnila na sedežu v Ul. Malta 2, tel. 24-95.

Prispevki

Za razsvetljavo v Prosvetnem domu v Sovodnjah daruje N. N. iz Sovodenj 200.000 lir.

Kino

Gorica

VERDI ob 17.00—22.00: «È ricca, la sposo e l'ammazzo». W. Matthau. Barvni film.
CORSO ob 17.15—22.00: «Doppia taglia per Minnesota Stinky», G. Mitchell in G. Giuvi. Barvni film.
MODERNISSIMO Zaprto zaradi počitnic.
CENTRALE Zaprto zaradi počitnic.
VITTORIA Zaprto zaradi počitnic.

Tržič

AZZURRO: Danes zaprto.
EXCELSIOR ob 17.30: «Quando le donne avevano la coda». G. Gemma in S. Berger. Barvni film.
PRINCIPE ob 18.00: «Dopodichè uccide il maschio e lo divora». M. Mell. Barvni film.

Nova Gorica

SOČA (N. Gorica): «Zdravilišče za ženske», francoski barvni film — ob 18. in 20.15.
SVOBODA (Šempeter): «Vampirjeve ljubice», ameriški barvni film — ob 18.30 in 20.30.
RENČE: Danes zaprto.
ŠEMPAS: «Sugar colt», italijansko-španski barvni film — ob 20.
KANAL: Danes zaprto.
PRVAČINA: Danes zaprto.
DESKLE: «Che Guevara», italijanski barvni film — ob 20.
POTUJOČI KINO — Danes v Žagi: «Quo vadis», ameriški barvni film — ob 20.15.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Danes ves dan in ponoči je dežurna lekarna D'Udine, Trg sv. Frančiška 5. tel. 21-24.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Danes ves dan in ponoči je dežurna lekarna «Al Redentore», Ul. Fratelli Rosselli, tel. 72-340.

SEVERNOAMERIŠKI KAPITAL SE JE ŽE DOBRO ZASIDRAL

Komu bo pravzaprav služila avtocesta skozi Brazilijo

Avtohtono prebivalstvo drago plačuje načrte, ki naj bi služili deželi

V teh mesecih ko tropski dež ne poplavlja ogromnega porečja reke Amazonke v Braziliji si med gostimi gozdovi pomagajo v skrivnostni «zeleni pekel» vrste novih pionirjev. Njihov namen je kolonizirati ogromen kos južnoameriške celine, površino 3 milijonov in pol kv. km. Med njimi so inženirji, delavci pa tudi navadni obupani reveži in celo razbojniki in pustolovci. Iz preprostih naselij bodo kar čez noč zrasla mesta.

Čez Amazonijo gradi brazilska vlada namreč veliko avtomobilsko cesto, ki naj bi razvila eno zadnjih še nedotaknjenih površin našega planeta. Vsa zadeva močno diši po nekdanjem osvajanju divjega Zapada v Severni Ameriki.

Vlada je znala vzbuditi val navdušenja in narodnega ponosa za to delo, ki naj bi iz revne Brazilije ustvarilo gospodarskega velikana. Cesta bo vodila od mesta Recife ob Atlantiku do meje s Perujem v dolžini skoraj 5400 kilometrov.

Koliko bo cesta veljala, se nihče ne sprašuje in važna ni niti človeška in naravna cena. Za vlado je menda poglavitno, da razbremeni nezadovoljstvo preobljudenih obmorskih krajev, kjer živi 92 odst. skoraj 100-milijonskega prebivalstva.

Prvi je pozornost na Amazonijo obrnil bivši predsednik Juscelino Kubitschek s prestavitvijo sedeža vlade v povsem novo mesto Brazilijo v notranjosti dežele. Geslo je bilo takrat: «Če sami ne bomo osvajali Amazonije, jo bodo gotovo Kitajci.»

Glede cest navajajo vladni krogi primer poti Belem - Brazilija. V desetih letih je prebivalstvo ob njej naraslo od 100.000 na 2 milijona. Načrt nove ceste je bil sprejet že l. 1964, dela pa trajajo dve leti. Nasprotniki te zamisli so pikro pripomnili, da bo nova cesta povezala revščino severovzhoda z obupom džungle. Gradnja se gotovo ni izkazala kot pik-nik. Na odseku, katerega gradnjo od mesta Porto Velho do perujske meje vojaški oddelki, je rastlinstvo tako gosto, da se lahko smatra za dokončno izgubljen tisti, ki zaide samo 50 metrov od shojene poti. Malarija, okuženje črevesja in jeter, divjad, kače in mrčes terjajo od 1000 vojakov in 1500 civilistov veliko žrtev. Samo v dveh mesecih je umrlo 100 oseb, 10 odstotkov pa je močno izčrpanih in na robu propada. Veliko je tudi umorov in napadov razbojniških tolp. Mesto Porto Velho je samo v dveh letih svoje prebivalstvo podvojilo in danes štěje že 110.000 duš. Demografski skok je doživelo tudi ubogo naselje ribičev Altamira, ki je tudi dobilo vse «dobrine» civilizacije. Alkohol, igranje, ropanje in uvožene prostitutke. Postalo je nekdanje Dodge City Severne Amerike ob času zlate mrzlice.

Večina delavcev ob velikanski avtocesti prihaja iz revnega severovzhoda Brazilije. Pravijo jim «nordestinos». Večinoma se neoženjeni, drugi pa so pustili družine doma in jih morda nikoli več ne bodo videli. Vlada namreč star zakon divjine — zakon močnejšega — ker pisan še ni poskrbel, da bi pokrajino obiskal.

Ustanovili so ob cesti tudi že prve farme. Pravijo jim «agrovilas». Doslej jih je 7 s skupno delovno močjo 8.000 kolonov. «Agrovilas» so sad vladne zamisli in uživajo tudi določeno podporo. Vsaka družina dobi škatli podobno hišico in del gozdnate površine, poleg tega pa še približno 17.000 lir mesečno in hrano, dokler ne pride do prvega pridelka «Agrovilas» bi morale s časom postati samostojne enote, tisti, ki pa v njih že dve leti živijo, počasi izgubljajo upanje v bodočnost.

Precej drugačnega mnenja so velike ameriške družbe, ki so hitro prodrle v Amazonijo in odprle bogate rudnike. V dolini reke Xongù naj bi bila največja ležišča železne rude na svetu, drugje pa kopljejo boksit, mangan in cin. Vse seveda z izredno ceneno delovno silo in največji so stroški za vzdrževanje brazilske vojaške oblasti, ki na svoj način poskrbi, da ne pride do stavk in protestov.

Zanimiv je tudi primer 76-letnega ameriškega bogataša Daniela Keitha Ludwiga, ki si je zabil v glavo, da bo ob koncu desetletja zavladalo splošno pomanjkanje celuloze. Investiral je 17 milijard lir za čiščenje ogromne površine gozda in za posaditev afriškega drevesa s hitro rastjo «gmelina arborea», vendar brez vsakega uspeha. Vse je pomrlo in ostalo je le opustošeno ozemlje. Ludwig je nadalje investiral 3 milijarde in pol tudi v riževa polja. Baje je bil ponekod pridelek na hektar dvakrat večji od ameriškega poprečja.

V nasprotju s splošnim mnenjem je zemlja v Amazoniji zelo revna. Večjo posekano površino voda kmalu povsem razdeja. Naravoslovci so mnenja, da bo pri sedanjem ritmu uničevanja čez 30 let Amazonija povsem opustošena.

Za brazilsko vlado je načrt avtoceste isto kot za ZDA načrt «Apollo» za osvajanje Lune, terja pa neprimerno več trpljenja. Žrtve so kot vedno ko gre za «razvoj» domačini Indiosi. Ko so prvi osvajalci prišli v Brazilijo v 16. stoletju, jih je bilo približno 3 milijone, ko pa so pripravili načrt za avtocesto le okoli 200.000. Danes, dve leti po začetku del jih je še polovica. S «civilizacijo» je prišla tudi tuberkuloza, alkoholizem in celo načrtno ubijanje. Pred štirimi leti je bila brazilska vlada prisiljena priznati, da je bila ustanova za obrambe Indiosov kriva groznih pokolov. Vasi plemena Cintas Largas so napadali z letali in popolnoma uničili, ne da bi se kdo rešil, pleme Beicas de Pau pa so v celoti pomorili s hrano, zastrupljeno z arzenom. Vodstvo ustanove je bilo obtoženo pokola, 58 oficirjev pa ni nikoli prišlo pred sodišče in je mirno spravilo v žep večji del vsote 37 milijard, namenjenih razvoju Indiosov. Nova ustanova FUNAI se doslej tudi ni izkazala. Poskrbela je, da so pleme Acurini s silo preselili na drug kraj, ker bo njihove vasi prečkala avtocesta, pleme Tapirape pa je bilo preseljeno na drugo, znatno revnejše področje, kjer je obsojeno na postopen propad. Antonio Cotrim je že pred časom odstopil od vodstva FUNAI in ustanovo obtožil, da koplje velikanski grob ostankom rdečekožcev. Politika sedanjega predsednika FUNAI generala Jeronima O. Bandeira de Melo je sicer zgovorna: «Pomoč Indiosom ne sme zavirati narodnega razvoja.»

V Braziliji je očitno, da bodo Indiosi — kot že v ZDA — postali predmet splošnega zanimanja le ko bodo zgodovinska in folklorna zanimivost.

Bruno Križman

V LONDONU JE IZŠLA KNJIGA Z NASLOVOM «OPERATION PORTLAND»

Houghton zatrjuje, da je pripeljal sovjetske vohune v samo oporišče

Bivši angleški mornariški častnik - sovjetski vohun se maščuje za to, ker so ga nekoč «devali v nič» in smatrali za nepomembno kolesce

Velika Britanija je zares v marsičem svojevrstna dežela. Med posebnosti Velike Britanije prav gotovo spada tudi njeno pravosodje. Pred nekaj leti je zaslužil veliko denarja avtor knjige, ki je postala tedaj pravi «bestseller». Napisal jo je človek, ki je več let preživel v ječi. Angleško sodišče ga je obsodilo na dolgoletno ječo zaradi umora, toda na dolgem in zelo napetem procesu mu ni bilo dokazano, da je prav on izvršil zločin, pač pa je bil obsojen, ker je imel «stransko vlogo v zločinu. Ko pa je mož prišel iz zapora, se je v knjigi razpisal in do podrobnosti prikazal, kako je napravil zločin, zakaj ga je napravil; zapisal je tudi, kako je truplo svoje žrtve razrezal na koščke in nato iz majhnega aviona, ki ga je samo pilotiral, razmetal te kose po velikem delu dežele. Knjigo so ljudje kar požirali. Kljub temu da se je javnost zgrožala, policija in sodstvo se nista zganila. Po britanskem zakonu ne more biti nekdo sojen dvakrat za isti zločin.

Ta primer nam je prišel v spomin pred nedavnim, ko je v Londonu izšla nova knjiga z naslovom *«Operation Portland»*. V tem primeru ne gre za neki umor ali kaj podobnega, pač pa za zelo hudo vohunsko afero. Zato je primer morda še bolj zanimiv. Avtor knjige je Harry Houghton. Njegovo ime je bilo na prvih straneh londonskega in tudi svetovnega tiska pred enajstimi leti, ko je britanska protivohunska služba odkrila tako imenovano «portlandsko mrežo».

Harry Houghton ni na noben način dajal vtisa, da bi bil kak genialen vohun. Bil je nižji častnik britanske mornarice in kot tak dosegel že 56. leto starosti. Kdo drug bi na njegovem mestu bil že admiral. Nekaj časa je Houghton služil v Varšavi na Poljskem kot šifrant pomorskega atašeja na britanskem veleposlaništvu. Kot se je pozneje ugotovilo na procesu in kot je on sam priznal, ga je tedaj potegnila v svojo mrežo sovjetska obveščevalna služba, ki ji je ostal zvest tudi pozneje, ko se je vrnil v domovino in ko so ga zaposlili v pomorski bazi Portland. Mož ni imel nikakršnega položaja. Delal je v upravi baze in dajal še nadalje vtis drobnega uradnička, ki nima nikakršne zveze s pomorskim častnikom. Toda prav tedaj je portlandsko oporišče bilo skrajno «zanimivo». Bilo je to v dobi razvijanja raznih oporišč NATO in gradnje atomskih podmornic itd. Oporišče je bilo zato polno tajnosti, posebno v zvezi z novimi podmornicami, novimi merilnimi napravami, novimi elektronskimi napravami za odkrivanje podmornic itd., itd. Skratka portlandska baza je bila čudovito delovišče za vohuna in Houghton je polnih deset let zelo smotrno in uspešno deloval za sovjetsko vohunsko službo dokler ga niso odkrili. Na procesu je mož vse priznal, kar so mu očitali in dokazali. Zato je bil obsojen na 25 let zapora, njegova tedanja ljubica in sedanja žena Ethel Gee, ki je prav tako delala v tem oporišču, pa je dobila 15 let zapora. Pred letom dni sta prišla na svobodo.

Sedaj pa je izšla knjiga «Operation Portland», ki vzbuja precejšnje zanimanje in bi prav tako znala postati «bestseller», kot je postala «bestseller» knjiga, ki jo je napisal morilec, ki smo ga omenili v začetku.

Kaj je bivšega vohuna privedlo do tega, da je napisal to knjigo, ni jasno. Morda je s tem hotel pokazati javnosti, da on ni bil tisti neznani mali funkcionarček, uradniček v Varšavi in v Portlandu, kot se je o njem govorilo, ker da je za nekaj Judeževih grošev izdajal velike državne tajnosti. Mož hoče s svojim delom dokazati, da je bil pravi vohun, pravi mojster na tem področju. In nekdo je v zvezi s to knjigo tudi napisal, da je to pravo «vrhunsko delo črnega humorja». Houghton se na tak način maščuje britanski protivohunski službi in vsem, ki so ga tedaj «dajali v nič». Na straneh svoje knjige jih smeši oziroma smeši vse tisto, kar so z njim počeli. Servira jim tisto, česar niso vedeli, celo niti ne slutili. In v tem je zanimivost tega dela.

Houghton ni le fotografiral tajnih dokumentov in detajlov raznih tajnih tehničnih načrtov, pač pa je vodil prave pravcate sovjetske vohune neposredno v portlandsko oporišče, da so si mogli sami tu neposredno podrobno ogledati posamezne naprave, inštalacije, stroje, inštrumente; da so si mogli vse to kar sami fotografirati. Nadalje jim je odpiral jeklene blagajne, da so mogli pregledati vse dokumente in izbrati ter prefotografirati tiste, ki so jih bolj zanimali. Houghton sedaj pripoveduje, kako so se sami sovjetski vohuni obnašali v posameznih pisarnah in birojih, kako so z mikroaparati snemali in reducirali dokumente

To je zares vrhunsko vohunstvo in vendar postreže Houghton v svojem delu še z nečim drugim. Pravi namreč, da je izvedel tudi veliko bolj nevarne naloge. Nekje se pohvali s tem, da bi si bil lahko nadel kapo z napisom «kradni vodič po tajnostih admiralitete». In dejansko je za sovjetske vohune to tudi bil. V oporišče je vodil sovjetske vohune ponoči, ker je imel svoje ključe. Zelo enostavno je zavedel stražarje. Toda pripeljal je tudi sovjetske vohune, ki so se za enkratno akcijo izkrcali s podmornice na britanski obali, opravili akcijo in se vrnili. Avtor navede tudi zelo dramatičen primer. Ko je nekoč v avtomobilu prevažal sovjetske vohune, ki so se bili s podmornice izkrcali v bližini neke ječe, jih je ustavila policija, ki je blokirala vse področje, ker sta iz ječe bila pobegnila dva jetnika. Ko je policija ustavila njegov avtomobil, poln sovjetskih vohunov, je bilo nekaj trenutkov zelo napetih, toda mož je pokazal svojo izkaznico pomorskega častnika in policaji so se mu opravičili.

Britansko in tudi drugo javnost je verjetno najbolj zanimalo tisto, ko Houghton piše o možu — žabi Crabbu. Gre za tajnost, ki se vleče iz 1956. leta. Tedaj sta prišla na obisk v Veliko Britanijo na vojni ladji «Ordžonikidze» Hruščov in Bulganin. Crabb, ki je bil častnik britanske vojne mornarice, pa je izginil v «londonskem pristanišču», ko se je bil potopil v bližini sovjetske vojne ladje. O tej zadevi je pisal ves svetovni tisk in o tem so bile pisane celo knjige. Nekateri so trdili, da so Crabba ugrabili Sovjeti in da ga imajo v Sovjetski zvezi. Harry Houghton sedaj pripoveduje, da so Crabba dejansko ujeli sovjetski ljudje žabe, ki so v pristanišču pod vodo varovali svojo ladjo. Crabb ni dobil naloge, da si ogleda trup ladje pod vodo, pač pa bi bil moral postaviti manjšo mino, ki bi ladje ne poškodovala, pač pa bi angleška vohunska služba mogla s tem ugotoviti, kako občutljive inštrumente imajo Sovjeti na razpolago za odkrivanje min. Crabba so torej Sovjeti ujeli na delu, vendar ga niso odpeljali v Sovjetsko zvezo, kajti ko so ga potegnili na ladjo, je bil že mrtev. Zmanjkalo mu je kisika.

To in še marsikaj podobnega najdemo na 160 straneh knjige «Operation Portland», s katero se Houghton maščuje britanski protiobveščevalni službi, ki ga je za več let spravila na hladno.

Nova teorija o nastanku življenja na Zemlji

MOSKVA, 18. — Kakor poroča sovjetska agencija «Novosti», je sovjetski znanstvenik član sovjetske akademije znanosti Aleksander Oparin prišel na dan z novo teorijo o izvoru življenja na Zemlji. Po njegovem so se organske sestavine formirale v kozmičnem prostoru še veliko prej, preden se je v vesolju ustvaril naš planet. Sovjetski akademik utemeljuje svojo teorijo z ugotovitvami sodobnega raćioastronomskega opazovanja ter s podatki iz paleontologije.

Sovjetski znanstvenik meni, da je pri formiranju Zemlje «sodelovala» velika masa organskih sestavin, katerih evolucija je nato privedla do nastanka življenja na našem planetu. Sovjetski znanstvenik je obširneje govoril o tej svoji teoriji, ki jo je pravzaprav sprožil že pred 50 leti, na nedavnem znanstvenem zasedanju biokemikov in biofizikov, članov sovjetske akademije znanosti.

Podpredsednik akademije Andrej Beložerski je izjavil, da se je Oparinova teorija izpopolnila in hkrati postala bolj komplicirana, s tem pa se je spremenila v novo vejo znanosti. K izpopolnjevanju te teorije so pripomogli doslej ne le biokemiki in biologi, pač pa tudi geologi in astrologi. Čeprav je Aleksander Oparin star že 78 let, še vedno vodi biokemijski zavod sovjetske akademije znanosti.

BOGOTA', 18. — Včeraj so v Villavicenciu v Vzhodni Kolumbiji aretirali Roberta Kennedyja mlajšega zaradi uživanja in razpečevanja marijuane in zaradi grdega obnašanja v cerkvi. Skupno z njim je bil aretiran tudi neki njegov prijatelj.

Po tem kar je poročal kolumbijski radio, sta Robert Kennedy mlajši in njegov prijatelj najprej pokadila cigareto z mamilom, nato stopila v cerkev. Ker sta bila omamljena, sta začela na cerkvenih orglah igrati rock glasbo. Policija je aretirala in pri njiju našla večjo količino mamil.

KLJUB MUHASTEMU VREMENU IN MARSIČEMU...

V Istri in na Kvarneru nad 180 tisoč turistov

Ker se dotok gostov nadaljuje, se predvidevajo novi rekordi
To področje pa more sprejeti tudi do 240 tisoč gostov

Včeraj smo poročali, da je na slovenski obali v Istri izredno veliko domačih in tujih turistov in da je letošnja turistična sezona dosegla že svoj višek. Danes h gornjim ugotovitvam dodajamo tudi ugotovitve gostinskih strokovnjakov za nekoliko širše področje in sicer za področje Istrskega polotoka ter Kvarnera. Kljub temu, da je že nekaj časa vreme skrajno muhasto, tako nestabilno kot že dolgo ne, je naval domačih in še posebej tujih turistov na to področje izreden. Iz Avstrije, iz Nemčije in iz drugih dežel severozahodne Evrope je privrelo na to področje toliko turistov, da so bile preteklo soboto in nedeljo ceste dobesedno preplavljene z dolgimi kolonami avtomobilov, ki so pripeljali na morje nove turiste, tako da so samo na področju Istre zabeležili v ponedeljek nad 110.000 domačih in tujih gostov, hkrati so na področju Kvarnera zabeležili nadaljnjih 70.000 turistov, kar pomeni, da je trenutno na istrsko-kvarnerski rivieri nad 180.000 turistov, kar je prav gotovo največ v letošnji sezoni.

Največ gostov je še vedno na področju Poreča in sicer nad 40.000, toda neprestano narašča tudi število gostov na področju Umaga, Labina, Rabca, Pulja, Novega Grada, Opatije, pa tudi niže kot na primer vse dol do Crikvenice in na Rabu.

Na področju ožje Opatije je trenutno skoraj 15.000 turistov, kar je enako lanskoletnemu rekordu. Ker pa še nismo v rekordnem turističnem mesecu avgustu in ker se dotok domačih in še posebno tujih turistov nadaljuje, je zelo verjetno, da bo Opatija doživela nov rekord, kot računajo tudi, da bodo gostinci letos na vsem tem področju zabeležili nove rekorde, kajti res je, da je na področju Istre in Kvarnera bilo v ponedeljek naštetih nad 180.000 turistov, toda to področje more v hotelih in v zasebnem gostinstvu sprejeti tudi 240.000 gostov, kar v drugih besedah pomeni, da zmogljivosti tega področja še niso povsem zasedene, da se še vedno najde dovolj prostora tako v hotelih kot v zasebnem gostinstvu, pa čeprav so pred dnevi iz Rovinja poročali, da je vsa zmogljivost zasedena.

Ko že govorimo o razmerah v turizmu na področju Istre in Kvarnera, bomo dodali še nekaj podatkov o dosedanji turistični beri v Jugoslaviji nasploh. Kakor poročajo iz Beograda, so v prvih petih mesecih letošnjega leta zabeležili v vsej Jugoslaviji 2,2 milijona nočitev tujih turistov. To je malo in za celih 15 odstotkov manj got v istem razdobju lanskega leta. Gostinci so nekoliko popravili svoje račune s tem, da je bilo letos v istem času za 5 odstotkov več nočitev domačih gostov. Samo ob sebi se razume, da se onih 15 odstotkov nočitev manj morajo pripisati predvsem dvema vzrokoma in sicer izredno nepovoljnemu vremenu v prvih mesecih tega leta ter letošnji «smoli» — črnim kozam.

Toda kljub znatnemu zmanjšanju dotoka in bivanja tujih turistov v Jugoslaviji se je devizni dotok povečal in to v precejšnji mervi. Iz podatkov, ki so jih v zveznem zavodu za statistiko objavili v ponedeljek, je znašal devizni dotok od turizma do konca maja 113 milijonov dolarjev, kar je za 25 odstotkov več kot je znašal devizni dotok od turizma v lanskih prvih petih mesecih.

Če analiziramo podatke, ki so bili objavljeni v zvezi s prvimi meseci letošnjega leta, ugotovimo, da odpade največji del tujih gostov na turiste iz Zahodne Nemčije, saj je odpadlo nanje kar 800.000 od že omenjenih 2,200.000 nočitev. Koj za zahodnimi Nemci so tokrat Italijani z 230.000 nočitvami. Le še 6 000 manj nočitev odpade na Avstrijce, Nizozemska beleži 88.000, Francija pa 60.000 nočitev.

Kakor poročajo v jugoslovanskih turističnih krogih, se je začel letos ponovno velik dotok turistov tudi iz vzhodnoevropskih držav. Samo na mejnem prehodu v Goričanah na Muri je v soboto prekoračilo mejo z avtomobili in avtobusi 16 000 turistov iz Madžarske, Češkoslovaške in Poljske. Ta naval je presenetil krajevne menjalnice, ki so ostale brez likvidnega denarja in niso mogle menjavati čekov in valute vzhodnoevropskih turistov.

Kakor kaže, se bodo predvidevanja bolj optimističnih gostinskih strokovnjakov vendarle uresničila. V dneh, ko je izbruhnila v Jugoslaviji epidemija črnih koz, je marsikdo izrazil bojazen, da se bo to hudo maščevalo, ker ne bo tujih gostov. Kaže pa, da bo drugi del leta pokril «primanjkljaj» prvih mesecev v letu in bo tudi letošnja turistična sezona, če ne rekordna, prav gotovo povoljna, v kolikor ne bodo huje vplivale na sezono olimpijske igre, ki bodo prav gotovo potegnile veliko turistov v Zahodno Nemčijo.

Taborniki rodu Modrega vala so tokrat postavili šotore ob Rinži pri Kočevju

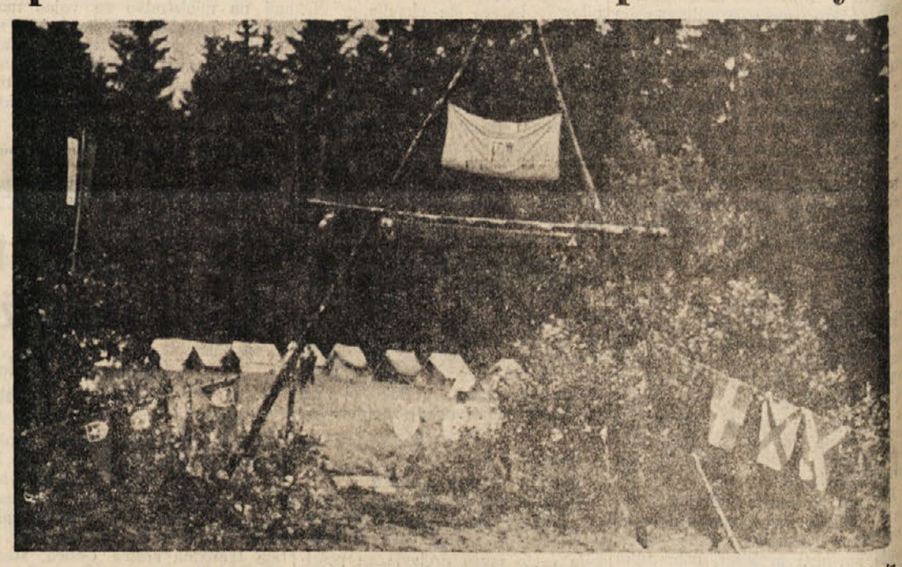

Kakor že dolgo let so tudi letos taborniki Rodu modrega vala raztegnili svoje šotore na letnem taborjenju. Tokrat so jih postavili v neposredni bližini Rinže, kilometer od Kočevja

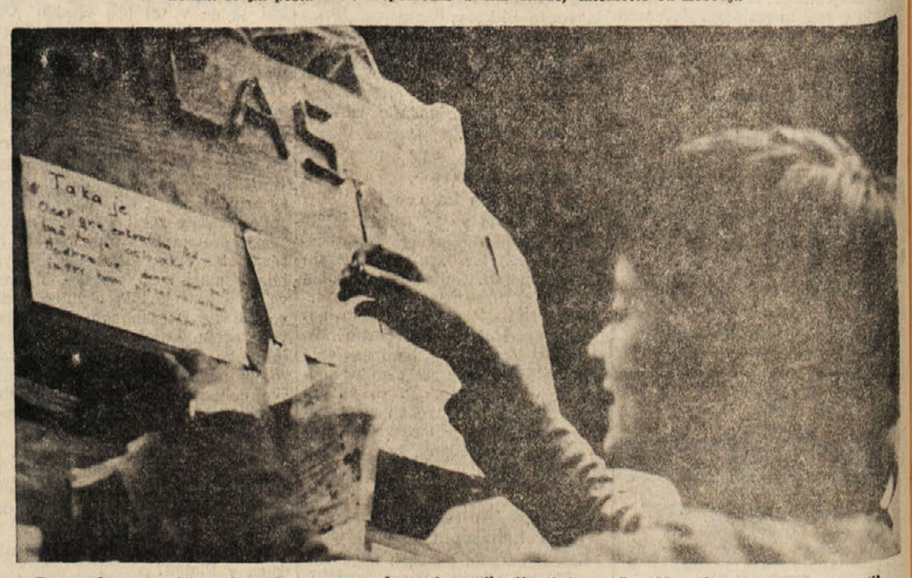

Za uradna sporočila, obvestila in razne druge komunikacije služi stenčas. Na sliki menjavanje obvestil

Včasih na odprtem, če vreme ne dopušča pa pod šotori se vrstijo učne ure in drugi programi vzgojnega in kulturnega značaja. Taborniki so disciplinirana publika

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Uspešen dan za tiste, ki se ukvarjajo s preciznimi deli. Prijatelj bo natančno opravil vaše naročilo.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Prodoren uspeh neke vaše zamisli. Bodite bolj previdni v svojih izjavah.

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6) Dokončno boste poravnali star dolg. Branite svojo srečo pred zlobnimi jeziki.

RAK (od 22.6. do 22.7) Vaše stalno spreminjajoče se razpoloženje škoduje delu. Srečen dan za vse zaljubljene.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Dan bo primeren za sprejetje važnih sklepov. Nepričakovan obisk.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Oborožiti se boste morali z zelo veliko potrpežljivostjo, toda uspeli boste. Bodite bolj skromni.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Zelo primeren dan za potovanje. Nastopajte in obnašajte se bolj sproščeno.

ŠKORPIJON (od 23.10. do 21.11.) Posvečajte več pozornosti tudi nepomembnim stvarem. Iztrgajte se iz svoje osamljenosti.

STRELEC (od 22.10. do 20.12.) Vplivajte pomirjevalno na obupanega sodelavca. Zanimiv razgovor s prijatelji.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Za dosego otipljivih uspehov je potrebno bolj metodično delo. Razveseljiva vest.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Ne mešajte čustev z računi. Skušajte okrepiti solidarnost družinskih članov.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) V izvajanju svojega načrta boste naleteli na nekatere težkoče. Kratkotrajno, toda prijetno doživetje.

Radio Televizija

SREDA, 19. JULIJA 1972

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.30 Jutranja glasba; 11.35 Opoldne z vami; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Program za mladino; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Komorni orkester iz Padove; 18.50 Jazz; 19.10 Higiena in zdravje; 19.20 Zbori in folklora; 20.00 Šport; 20.35 Simf. koncert; 21.50 Ansambel Golden frass; 22.05 Zabavna glasba.

TRST

12.10 Plošče; 14.45 Tretja stran; 15.10 Domač spored; 16.20 Kulturni dogodki v deželi.

KOPER

7.30, 8.30, 12.30, 14.30, 17.30, 18.30, 21.30 Poročila; 7.15 Glasba za dobro jutro; 8.00 Jutranja glasba; 9.00 Otroški kotiček; 10.00 Orkester Casadei; 10.15 Z nami je...; 10.45 Plošče; 11.15 Prisluhnimo jim skupaj; 11.45 Plošče Ricordi; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Radijska pošta; 14.10 Počitek ob glasbi; 15.30 Z nami je...; 18.00 Glasbeni mozaik; 18.40 Dva otroška zbora; 19.00 Lahka glasba; 19.30 Primorski dnevnik; 20.00 Od Triglava do Jadrana; 21.00 Večerna glasba; 21.40 Jug. glasba; 22.30 Jazz-pop; 23.00 Komorna glasba; 23.35 Glasba za lahko noč.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 20.00 Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 8.30 Jutranje pesmi; 9.15 Vi in jaz; 12.10 Plošče; 13.15 Poletni program; 14.00 Spored za popoldne; 16.00 Pravljica; 16.20 Plošče za poletje; 18.20 Kako in zakaj? 18.55 Koncert v miniaturi; 19.30 Lepi motivi; 20.20 Koncert; 21.20 Fazio - Palumbo: «Il giornale» (radijska drama); 22.20 Andata e ritorno.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 19.30 Poročila; 7.40 G. Nazzaro in M. Sannia; 8.40 Operna glasba; 9.30 Orkestri; 9.50 Radijska priredba; 10.30 Poletni program; 13.50 Zakaj in kako?; 15.00 Plošča sledi plošči; 16.00 Glasbeni spored za popoldne; 17.55 Tour de France; 18.00 Melodrama; 20.10 Andata e ritorno; 20.50 Plošče; 22.40 Radijska priredba; 23.05 Glasbeno - govorni spored.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 11.00 Rahmaninov, Koncert štev. 3; 11.40 Sodobna ital. glasba; 12.20 Vzporedna glasba; 14.00 Na sporedu Turina in Wjenjavski; 14.30 Massenetova opera: «Don Kihot»; 15.30 Portret avtorija: Ockeghem; 17.20 Strani iz albuma; 18.00 Lahka glasba; 18.15 Baritonist A. Petrassi; 18.35 Busonijeve bagatelle; 18.45 Kulturni pregled; 19.15 Vsakovečerni koncert; 20.15 Giuseppe Mazzini; 21.30 Simf. koncert.

FILODIFUZIJA

8.00 Koncert za začetek; 9.15 Sodobna ital. glasba; 9.45 Baročni koncert; 10.20 Plošče resne glasbe; 12.00 Puccini, Cilea in Mascagni; 12.20 Haydnov divertimento štev. 44; 12.30 Portret avtorja: Bastianelli.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 9.00, 11.00, 14.00, 16.00, 20.30 Poročila; 7.50 Rekreacija; 9.10 Glasbena matineja; 10.05 Počitniški pozdravi; 10.25 Popevke; 11.20 Pri vas doma; 12.00 Turistični napotki; 13.10 Gounod: Prva slika op. «Faust»; 13.30 Kmetijski nasveti; 13.40 Od vasi do vasi; 14.30 Priporočajo vam...; 15.10 Skladatelji iz obdobja G. M. Fran Gerbič; 15.30 Naši poslušalci čestitajo; 16.40 Recital violinista Mihe Pogačnika; 17.00 «Vrtiljak»; 17.40 Z orkestrom Joe Bushkin; 18.10 Poletno glasbeno popotovanje; 19.00 Aktualnosti; 19.15 Igramo za vas; 19.45 Naš gost; 20.00 Lahko noč, otroci!; 20.15 Glasbene razglednice; 21.00 Simfonični orkester RTV; 22.15 Lepe melodije; 23.15 S festivalov jazza; 00.05 Literarni nokturno - F. Tukant: Pesmi; 00.15 Jug. pevci zabavne glasbe.

ITAL. TELEVIZIJA

17.00 Tour de France; 18.15 Spored za mladino; 18.30 Odkrivanje prirode: kuščar; 18.45 Film; 19.15 O olimpijskih igrah; 19.45 Šport in ital. kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Cousteau: Človek in morje; 22.00 Športna sreda; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

21.00 Dnevnik; 21.15 Film: «Lo ombrellone».

JUG. TELEVIZIJA

19.15 Obzornik; 19.30 Sebastijan in Mary Morgane - film; 20.00 Operni pevci: Sonja Hočevar; 20.20 Skice New Yorka; 21.00 TV dnevnik; 21.30 W. Shakespeare: Vesele Windsorčanke; 22.40 Drugo razredni državljani; 23.10 Poročila; 23.15 Šahovski komentar; 23.35 Vaterpolo Partizan - Mladost.

KOPRSKA BARVNA TV

21.00 Mr. Piper; 21.15 Poročila; 21.30 Pomlad na Jugu - dokumentarni film; 2.05 Igre brez meja, prenos iz Nice; 23.25 Srečanje v Lignanu.

PROGRAM VUJADINA BOŠKOVA

JUGOSLOVANSKI NOGOMETAŠI ZA SVETOVNO PRVENSTVO

Selektor jugoslovanske nogometne reprezentance Vujadin Boškov je že sredi priprav svojih varovancev za kvalifikacijske tekme za svetovno prvenstvo. V teh dneh je tudi izrekel zelo ostre kritike na račun vseh dosedanjih priprav, za katere je značilno in najbrž tudi edinstveno na svetu, da so bili interesi reprezentance podrejeni interesom posameznih klubov ali tekmovalnih zvez. Povsod po svetu je drugače: prva je reprezentanca in potem klubi in lige.

Da bi se to spremenilo v tem smislu tudi v Jugoslaviji je Boškov zahteval dvoje: zmanjšanje števila klubov v I. zvezni ligi in reorganizacijo pokalnega tekmovanja, da bi bilo na razpolago več časa za priprave reprezentance. Dosegel je le drugo in temu ustrezno tudi pripravil načrt, po katerem se bo reprezentanca začela pripravljati na važna srečanja.

Prvič se bodo reprezentanti sestali 20. avgusta in se skupno pripravljali do 27. avgusta. V tem času, točneje 23. avg., bodo odigrali tudi prijateljsko tekmo. Drugi zbor representantov bo od 3. do 10. septembra in za 6. je ponovno predvidena trening tekma. Nasprotnika reprezentance bosta obakrat romunska ali italijanska kluba, razen tega pa se je jugoslovanska nogometna zveza že dogovorila z italijansko za prijateljsko meddržavno tekmo v Turinu, da bi tako jug. reprezentanca čim bolj pripravljena pričakala dvoboja s Španijo in Grčijo.

Nadaljnji načrt je seveda odvisen od izidov kvalifikacij. Če bo Jugoslavija v prvih dveh tekmah osvojila tri točke, kar bi pomenilo, da je z eno nogo že na svetovnem prvenstvu, se bodo obsežne priprave začele na pomlad prihodnjega leta. Boškov je že izjavil, da bo v tem primeru zahteval, da ima vse reprezentante na razpolago od 5. januarja do 15. februarja. Organizirali bodo tudi turnejo, med katero bi odigrali 5 do 6 tekem. S tem soglašajo reprezentanti sami, pa tudi nogometna zveza je že obljubila svojo podporo.

Ko so Boškova vprašali, če se bo seznam sedanjih kandidatov kaj spremenil, je odvrnil, da se bo le izpopolnil še s petimi igralci, da pa ostane na seznamu vseh 20 «brazilcev» in sicer: Marić, Mešković, Krivokuća, Bošković, Stepanović, Paunović, Hatunić, Pavlović, Katalinski, Ačimović, Jerković, Oblak, Popivoda, Bratić, Bajević, Bukal, Djajić, Petković, Santrač in Bjeković. Njim se bodo pridružili še Kovačević, Janković, Nikezić, Ramljak in Holcer, ki pa bodo morali prestati preizkusni test.

Boškov je še dodal, da seznama ni potrebno spreminjati, da pa je potrebno napeti vse sile, kajti Jugoslavija mora na svetovno prvenstvo.

V 15. ETAPI KOLESARSKE DIRKE «TOUR DE FRANCE»

Na Le Revardu Guimard prvi pred E. Merckxom

Italijan Gimondi je zaostal skoraj za dve minuti - Španec Ocana je odstopil zaradi bolezni

LE REVARD, 18. — Petnajsta etapa kolesarske dirke po Franciji se je pričela brez enega svojih največjih protagonistov Španec Luis Ocana se je moral zaradi bolezni posloviti od te naporne dirke in odpotovati domov. V odsotnosti španskega kolesarja je za Merckxa postalo vse precej lažje, kar je razvidno tudi iz vrstnega reda na vrhu Le Revarda

Danes je bilo na sporedu 28 km vzpona iz Aix les Bainsa do vrha 1500 metrov visokega Le Revarda. Kolesarji so vozili složno vse do 15. kilometra, ko so poskušali uiti Janssen, Poulidor, Merckx, Zoetemelk in Agostinho. Gimondi je najprej nekoliko zaostal, toda se je kaj kmalu pridružil ubežnikom, ki jih je ujela kmalu tudi glavnina Osem kilometrov pred ciljem ponoven beg Van Impeja, Poulidorja in Merckxa. Gimondija pa je zajela kriza, tako da je prispel na cilj s skoraj dveminutno zamudo Napadi so si sledili drug drugemu, kmalu so ostali v vodstvu Agostinho, Van Impe in Poulidor, medtem ko je imel Merckx 20" zaostanka 6 km pod vrhom. Tri kilometre pred ciljem je imela trojica kar 45 sekund prednosti pred Merckxovo skupino najboljših (z izjemo Gimondija). Tedaj je začel napadati Merckx, ki je ponovno dokazal, česa je sposoben. V manj kot enem kilometru poti je namreč ujel ubežnike! Že je zgledalo, da bo Merckx ponovno zmagal, saj je bil najhitrejši in je pred ciljem že dvignil roke v znak zmage, ko ga je z zadnjimi močmi nenadoma prehitel Guimard prav na ciljni črti.

Kljub drugemu mestu je Merckx dokazal, da ga ne more nihče več ovirati v zadnjih etapah letošnjega Toura, v katerem je bil nedvomno najboljši, saj je zmagoval tako na ravnini kot na hudih gorskih vzponih. Izkazalo pa se je, da ni bil njegov najnevarnejši tekmec Ocana, pač pa francoski predstavnik Guimard, ki ga je stalno napadal, toda je zaradi neizkušenosti izgubil dragocene minute. Tako se je moral zadovoljiti z etapnimi zmagami, kjer mu je danes uspelo prav v zadnjem trenutku premagati svetovnega prvaka.

Danes je razočaral Italijan Gimondi, ki je zaostal za skoraj dve minuti in tako zdrknil na četrto mesto na skupni lestvici. Na njegovo mesto pa se je usidral Raymond Poulidor, ki je v teh zadnjih etapah bil stalno v ospredju v upanju, da mu bo vendarle uspela uvrstitev med prvo trojico. Sicer ima le par sekund prednosti pred Italijanom, kar pa je trenutno dovolj. Gimondiju pa preostane le še malo možnosti, da se izkaže in osvoji vsaj etapno zmago, če so mu že drugi načrti splavali po vodi.

Jutri bo na vrsti 16. etapa Aix les Bains - Pontarlier ki bo merila 199 km.

Vrstni red na cilju 15 etape Aix les Bains - Le Revard (28 km):

1. Cyrille Guimard (Fr.) 1.09'49"
2. Eddy Merckx (Bel.)
3. Lucien Van Impe (Bel.)
4. Poulidor (Fr.)
5. Zoetemelk (Niz.) 3" zaostanka
6. Agostinho (Port.) 4"
7. Martinez (Fr.) 6"
8. Delisle (Fr.) 15"
9. Janssens (Bel.) 43"
10. Hezard (Fr.) 1.11'17"
11. Santy (Fr.) 1.11'32"
12. Gimondi (It.) 1.11'41"
13. Ricci (Fr.)
14. Houbrechts (Bel.) 1.11'47"
15. Mortensen (Dan.), itd.

Skupna lestvica po 15. etapi:

1. Eddy Merckx (Bel.) 78.20'03"
2. Cyrille Guimard (Fr.) 6'20" zaostanka
3. Raymond Poulidor (Fr.) 9'54"
4. Felice Gimondi (It.) 10'01"
5. Lucien Van Impe (Bel.) 14'03"
6. Joop Zoetemelk (Niz.) 15'45"
7. Mariano Martinez (Fr.) 17'16"
8. Joaquim Agostinho (Port.) 19'37"
9. Yves Hezard (Fr.) 20'36"
10. Edouard Janssens (Bel.) 34'23"

KOŠARKA

ZADAR, 18. — Na svetovnem mladinskem košarkarskem prvenstvu v Zadru je bil danes prost dan. Na lestvicah obeh skupin vodita ekipi Jugoslavije in Izraela, ki sta doslej nepremagani. Razočarala pa je peterka Sovjetske zveze, ki je prikazala precej slabo igro, zaradi česar je bila premagana že dvakrat. Sovjeti se trenutno nahajajo na četrtem mestu skupno s Španijo.

V B skupini pa vodi Jugoslavija s točko prednosti pred italijansko mladinsko reprezentanco, katero je včeraj nepričakovano premagala Grčija.

LESTVICA A SKUPINE:

Izrael 6 točk, Madžarska in Poljska 5. SZ in Španija 4, Turčija 3.

LESTVICA B SKUPINE:

Jugoslavija 6, Italija 5, ČSSR, Grčija, Bolgarija in Francija 3.

ATLETIKA — PO REKORDNEM METU KOPJA

Janis Lusis pred svojo drugo olimpijsko zmago?

Kratka zgodovina rekordov te muhaste panoge - Kdo je prvi presegel 80 m?

V plazu rekordov, ki se v olimpijski mrzlici vrstijo z izrednim ritmom, je bil met Janisa Lusisa do 93.80 m že 3 leta nestrpno pričakovan. Sovjetski atlet je že 10 let najboljši na svetu in spodletelo mu je le na olimpijskih igrah l. 1964, ko je zašel v črn dan in se uvrstil samo tretji Sicer je osvojil vse. olimpijsko zlato v Mehiki in kar 4 evropske naslove. Smolo je imel le s svetovnim rekordom, katerega mu je vedno kdo postavil za nekaj naprej

V zgodovini meta kopja so trije mejniki: Matti Järvinen, Janusz Sidlo in seveda Lusis. Prvi, Finec, je gospodaril od l. 1930 do l. 1938, drugi, Poljak, je bil dvakrat evropski prvak, sicer pa je na olimpijskih igrah redno izgubil zlato kolajno. V zadnjih 18 letih stalno meče med 80 in 85 metri. Lusis je še v polni aktivnosti in si zgodovino še piše.

Met kopja je menda najbolj muhasta atletska panoga. Kričečih primerov je na pretek. Pred igrami l. 1956 so imeli «tajno orožje» celo Španci z novim slogom, nestrpni izumitelj pa je nov način prikazal nekaj mesecev pred igrami in ne v Melbournu, kot je bilo domenjeno. Nastal je velik alarm in mednarodna zveza je slog prepovedala. V primeru, da bi sicer skromni Španec vzdržal do iger, bi morda tudi zmagal in na kraju bi si ga nihče ne upal izključiti. Morda bi celo nov slog prodrl. Z njim so nato boljši metalci presegli tudi 100 metrov. Prav na olimpijskih igrah je padel tudi svetovni rekord s 85.71 m po zaslugi Norvežana Danielsena. Zanimivo je, da je Danielsen med tekmovanjem imel drugi najboljši rezultat le 72.60 m in bi bil z njim na lestvici samo sedmi. Žrtev je bil seveda Sidlo. Poljak je imel zlato že v rokah štiri leta kasneje v Rimu. Na kvalifikacijah je dosegel nad 85 metrov, medtem ko nihče drug ni šel preko 80 m. Naslednji dan mu med tekmo spet ni šlo. Zmagal je Čibulenko s celo slabšim metom 84.63 m. Sidlo pa se ni uvrstil niti v finale.

Naslednji rekorder Cantello ne pomeni v zgodovini kopja ničesar. Znan je bil bolj po svojem teatralnem skoku na roko po izmetu. Zelo malo pa nam pove tudi Italijan Lievore, ki je bil v izredni formi leta 1961.

Sam je za skoraj 5 metrov napredoval Norvežan Pedersen. Kot prvi je presegel 90 metrov, popoln polom pa je dober mesec kasneje doživel na igrah v Tokyu. Dosegel je le nekaj nad 72 metrov in se «izkazal» tudi z metom 59 metrov!

Z nekaterimi izjemami se danes okoli osi premoči vrtijo Sovjeti in Finci. Prvi so neprimerno bolj zanesljivi in trojka Lusis, Makarov in Donins običajno meče nad 85 metrov, Finci pa se trenutno opirajo na Siitonena, medtem ko sta Nevala in Kinnunen neverjetno nespretna in mete nad 90 metrov z lahkoto zamenjata z rezultati pod 75 metrov. Oba sta sedaj tudi poškodovana. Baje ima resne težave z ramo tudi sam Siitonen, ker na vsakem tekmovanju opravi le enega ali dva meta. Če to ustreza resnici gre Finska proti novemu razočaranju in lahko se predvideva ponovno zmagoslavje Lusisa in tovarišev.

Finci so bili nekakšni varuhi te panoge, doživeli pa so nekaj prestižnih porazov. Prvi niso presegli niti 70, niti 80 in niti 90 metrov. Vprašanje 80 m je sicer sporno in Fince tlači le birokracija. Legendarni Järvinen je 18. 6. 1936 v Helsinkih zadnjič popravil svetovni rekord. Namerili so mu 77,23 m. Takrat so uporabljali pravokotni način merjenja in dejansko metalca oškodovali za nekaj metrov. Kopje je poletelo znatno na desno od pravokotne osi. Danes bi Järvinenu namerili 81,26 m.

Pot svetovnega rekorda:

35,81 *	A. Wigert (Švedska)	1. 1886
50,44 *	Eric Lemming (Švedska)	1902
61,45 *	Juho Saaristo (Finska)	1912
62,32	Eric Lemming (Švedska)	1912
71,01	Erik Lundkvist (Švedska)	1928
71,57	Matti Järvinen (Finska)	1930
	Järvinen je nato še osemkrat popravil rekord do:	
77,23		1936
77,87	Yrjö Nikkanen (Fin.)	1938
78,70	Yrjö Nikkanen (Fin.)	1938
80,41	Franklin Held (ZDA)	1953
81,75	Franklin Held (ZDA)	1955
83,56	Soini Nikkinen (Finska)	1956
83,66	Janusz Sidlo (Poljska)	1956
85,71	Edil Danielsen (Nor.)	1956
86,04	Alber Cantello (ZDA)	1959
86,74	Carlo Lievore (Italija)	1961
87,12	Terje Pedersen (Nor.)	1964
91,72	Terje Pedersen (Nor.)	1964
91,98	Janis Lusis (SZ)	1968
92,70	Jorma Kinnunen (Fin.)	1969
93,80	Janis Lusis (SZ)	1972

* neuradni rekordi

K. B.

ODBOJKARSKI TURNIR ZA PETO TROFEJO SOKOLA

TRIJE DNEVI ZANIMIVIH SREČANJ V NABREŽINI

Nastopile bodo ženske ekipe Partizan z Reke, Fini iz Modene, UNI Basel in domači Sokol

Kot smo že poročali, se prične prihodnji petek jubilejni mednarodni ženski odbojkarski turnir za 5. trofejo Sokola. Po enoletnem premoru, si bomo lahko spet ogledali zanimivo športno prireditev v Nabrežini, ki bo presegla vse dosedanje.

Pred petimi leti je požel turnir ob krstni izvedbi velik uspeh. Številno občinstvo je bilo nad prikazano odbojko izredno navdušeno. Uvodna spopada za prvo lovoriko sta se pričela s presenečenji. Goriški AGI je najprej premagal kasnejšega zmagovalca Partizana iz Celja, domači Sokol pa BOR. Po uvodnem spodrsljaju so Tržačanke odpravile s čisto zmago večne nasprotnice iz Gorice. Najlepša tekma turnirja pa je bil neposredni spopad za končnega zmagovalca med Celjankami in Borom. Po izredno ogorčeni borbi je zmagal Partizan iz Celja in tako osvojil prvo trofejo. Drugi je bil AGI, tretji Bor, četrti pa Sokol.

Leta 1968 niso imeli marljivi organizatorji iz Nabrežine srečne roke. Najprej je odpovedala udeležbo na turnirju sesterka iz Bergama, in so se morali tako zateči k bližnjemu AGI iz Gorice. Najprej je AGI zagotovil svojo udeležbo, toda v zadnjem trenutku je pustil organizatorje na cedilu. Zaradi odpovedi Goričank je turnir potekal nekoliko drugače kot običajno. Tri sodelujoče sesterke so igrale po dve medsebojni tekmi. Prav to leto se je pričela doslej še neprekinjena serija zmag Partizana z Reke. Rečanke so najprej premagale domači Sokol s 3:1. Z enakim izidom so odpravile tudi zmagovalca prvega turnirja Partizana iz Celja. V povratnem spopadu so se Celjanke oddolžile za poraz, toda niti ta podvig jim ni zadostoval za končno zmago. Tudi to pot je odločala o končnem zmagovalcu razlika v setih. Partizan z Reke je imel enako število točk kot soimenjak iz Celja, toda osvojil je set manj. Na tretje mesto se je uvrstil domači Sokol, ki je ostal praznih rok.

Tudi leta 1969 se zamisel prirediteljev ni povsem uresničila. Velika želja prizadevnih odbornikov Sokola, da bi ob tretji izvedbi trofeje videli pri delu odlične romunske odbojkarice Universitatea, se ni žal uresničila. Vsa posredovanja niso nič zalegla in tako je moral vskočiti v zadnjem trenutku tržaški Bor. Večer pred uradnim pričetkom turnirja sta se še enkrat v tem letu spoprijeli mladinski šesterki večkratnih državnih prvakinj CUS iz Parme in Bora. Tudi v Nabrežini je zmagala ekipa univerzitetnega športnega krožka iz Parme, kot v Neaplju za državni naslov s čistim 3:0. Ekipi Partizana z Reke ter CUS iz Parme nista imeli velikih težav z domačim Sokolom in z Borom. Prava športna poslastica pa je bil sklepni spopad med Rečankami in igralkami iz Parme. Po izredno ogorčeni in brezkompromisni borbi je zmagal Partizan. To je bila že druga zaporedna zmaga Rečank v Nabrežini. V srečanju za tretje mesto so Nabrežinke premagale Bor.

Zadnja izvedba turnirja pred dvema letoma pa se je končala podobno kot tretja trofeja. Zaključna tekma med velikima tekmeca CUS Parma in Partizanom Reka se je spet ponovila. Tudi to pot so zmagale Rečanke s tesnim 3:2. Za presenečenje pa je poskrbel v drugem večeru AGI iz Gorice z nepričakovano zmago nad sesterko iz Parme. Končni vrstni red leta 1970 je bil naslednji:

1. Partizan Reka
2. CUS Parma
3. AGI Gorica
4. Sokol

Tudi ob letošnji izredno kakovostni udeležbi si lahko že vnaprej nadejamo zanimivih bojev za peto trofejo Sokola. Letošnje premočne zmagovalke italijanskega državnega prvenstva Fini iz Modene, drugi v jugoslovanskem prvenstvu ter trikratni zaporedni zmagovalec v Nabrežini, Partizan z Reke, združena ekipa Basla in Bienna — UNI Basel ter domači okrepljeni Sokol to zagotavljajo. Prav gotovo bomo tri dni gledali na nabrežinskem pravokotniku zanimivo, privlačno, borbeno in še nazadnje navdušujočo odbojko.

G. F.

SVETOVNO ŠAHOVSKO PRVENSTVO V REYKJAVIKU

Fischerju prva poteza v četrtem srečanju

Tudi tokrat se je ameriški šahist predstavil z zamudo v dvorani

REYKJAVIK, 18. — Danes se je v Reykjaviku nadaljevalo svetovno šahovsko prvenstvo med sovjetskim velemojstrom Spasskim in Američanom Bobbyjem Fischerjem.

Tudi četrta partija se je pričela z zamudo, saj se je Fischer predstavil v dvorani deset minut po določeni uri. Igro je pričel ameriški šahist, ki je otvoril s kmetom pred kraljem. Spasski pa se je v uvodnih potezah odločil za ostro siciljansko obrambo. Po začetnih potezah se obeta zanimiv boj.

OBVESTILA

Tajništvo ZSŠD v Italiji obvešča udeleženke prve skupine odbojkarskega tečaja v Rovinju (Breg, Kontovel, Primorec, Sloga, Sokol in Bor - Katy Kostnapfel), da bo odhod v nedeljo, 23. t. m. Vse tečajnice naj se zberejo na pomorski postaji v nedeljo ob 7.15 (pri pomolu Bersaglieri). Društva, ki bodo poslala svoje članice na tečaj, naj dajo vsaki tečajnici po eno žogo, v vsakem primeru pa ne manj kot eno žogo na vsaki dve tečajnici. Udeleženke naj prinesejo s seboj poleg običajne opreme še opremo za kopanje in športno opremo za treniranje (hlačke, copate, majice, nogavice, trenerko). Vse ostalo dobe v taboru. Tabor bosta vodila Divna Sedmak in Učo Jurkič. Za starše, ki bi želeli priti na obisk ali pisati pa je naslov naslednji: TABOR VISOKE ŠOLE ZA TELESNO KULTURO 52210 ROVINJ — POŠTNI PREDAL 30 — JUGOSLAVIJA.

* * *

ŠD Breg obvešča, da bo danes ob 19.30 na športnem igrišču v Dolini skupni trening ženske odbojke.

V četrtek bo trenirala prva skupina ob 19.30, druga skupina pa ob 21. uri.

Danes, 19. julija 1972 ob 20.30 v prvem in ob 21. uri v drugem sklicanju, bo v Bazoviškem domu

REDNI LETNI OBČNI ZBOR

ŠD ZARJA

Odbor

ATLETIKA

MOSKVA, 18. — V drugem dnevu sovjetskega državnega atletskega prvenstva je Ljudmila Bragina postavila nov svetovni rekord v teku na 1500 metrov s časom 4'06"9 in tako izboljšala za tri sekunde prejšnji rekord vzhodne Nemke Barin Burneleitove.

Valerij Borzov je izenačil evropski rekord na 100 m s časom 10". To mejo so pred Borzovom dosegli že zah. Nemec Harry, Sapeja (SZ), Bambuck (Fr.) in Italijan Mennea.

Sovjet Tarmak pa je preskočil 2,25 metra, kar predstavlja najboljši letošnji rezultat.

Prijeten izlet SPDT na Coglians

Marsikaterega od 27 udeležencev nedeljskega izleta SPDT na Coglians je v zgodnjih jutranjih urah še pred budilko predramila poletna pioha. Bil je to znak, da se gorohodcem ni obetalo ravno najprijetnejše na poti od zavetišča Tojazzi pri 1500 m do koče Marinelli (2120 m) in naprej do 2782 m visokega Cogliansa.

Če je bil torej začetek tako malo ohrabrujoč, smo na zbirališču pred sodno palačo doživeli drugo neprijetno presenečenje. Avtobus je bil namreč prevelik, da bi lahko speljal po ozki gorski cesti od Forni Avoltri do Collinette. Kaj storiti?

Odločili smo se, da gremo čez Gorico, kjer bo podjetje dalo manjši avtobus, ki je po zagotovilih šoferja bil prost. — Čakala nas je nova mrzla prha, to pot v obliki novice, da se prosti, mali avtobus, v gorskih klancih ugreva.

Nevšečnosti je bilo za prvo poldrugo uro izleta že torej toliko, da so se tudi najbolj zaspani dokončno zbudili. Vendar ni preostajalo drugega kot nadaljevati pot, sicer udobno, a s skrbjo, kako bomo mogli do Collinette.

No, iz zagate nas je rešilo linijsko vozilo, v katerem smo se neudobno natrpani privozili do gostišča Tojazzi, na koncu vozne ceste iz Collinette pod pobočje Cogliansa.

Ura je bila že kar pozna, a kaj, ko se je medtem skoraj razvedrilo! Torej na pot proti cilju! Steza se je strmo vila navkreber, sprva še med macesni, potem po pašnikih, sveže zelenih in bleščečih v barvah arnike, pomladanskega svišča in, visoko pod zavetiščem, temnordeče cvetočega rododendra. Studenci in potočki so žuborili po grapah od zadnjega snega, ki je kopnel v žarkem soncu.

V opoju naravnih lepot in svežega zraku in med neutrudnim čebljanjem Andreja, Simone in Martine, ki jim strmina še ne jemlje sape (skupaj niti 18 let!), se je vrsta počasi raztegnila: vsak je vzel korak po svoji zmogljivosti in odjedal strmini meter za metrom.

Prednje straže so dosegle kočo Marinelli kmalu po 11 h. Jasno je bilo, da ne mislijo tam posedati, čeprav so mize in sonce vabile. Kratek počitek, lahno okrepčilo in že je bila osmerica članov na poti — na Coglians. Močj so bile hudo neenake in kaj kmalu je Adrijan izginil med skalami, zadaj pa sta najmlajši dve kmalu okusili težave kamnitega terena.

Strmina južno-vzhodnega pobočja kralja Karnijskih Alp je spoštljiva, poleg tega pa je to v vsaj dveh tretjinah svoje dolžine zelo naporno in neenako melišče. K sreči je bilo še marsikje zasneženo in sneg mehak, tako da je bil vzpon v dobri meri olajšan. Korak za korakom, bolje stopinjo za stopinjo, smo bili bližji zadnjim skalam nad strmim snežiščem.

Ko smo kmalu po 2 h bili tudi zadnji na vrhu, se nam je pridružil tudi naš rojak Sandi Blažina z družino. Njegov dostop je bil kajpada elegantnejši in lažji, kot je pač lasten alpinistu, ki je lani vodil slovensko odpravo v Hindukuš.

Na vrhu smo si privoščili naporom primerno okrepčilo in opravili običajna opravila s fotoaparati in podpisi. Resnici na ljubo pa moramo priznati, da je pri tem le bilo nekaj ne povsem vsakdanjega, saj je najmlajšo podpisala njena sedemletna sestra. Naša predsednica dr. Mašera je seveda z veseljem izvedla oba planinska krsta, kar se je deležnima zdelo od sile resno in važno.

Čas odhoda se je bližal in nas silil k sestopu. Izkušeni Sandi Blažina je pri tem navezal Martino in Simono in se z njima spustil po snežišču...

Razen mokrih čevljev ni bilo hujšega in pri malem avtobusu v dolini smo se spet vsi zbrali, tudi tisti bolj turistično razpoloženi tovariši, ki so jo mahnili čez sedlo Volaia v avstrijsko kočo. Še dolgo smo na poti proti domu poslušali njihove pripovedi o lepotah domačink.

LETALSTVO

BEOGRAD, 18. — Madžarski letalec Laios Warkosi, star 35 let, je tragično preminil med trinajstim svetovnim prvenstvom v jadralnem letalstvu. Niso še znani vzroki, zaradi katerih je letalo takoj po vzletu strmoglavilo.

TENIS

WASHINGTON, 18. — V prvem kolu teniškega turnirja v Washingtonu je Avstralec Rod Laver zlahka premagal Krulevitza (ZDA) s 6:4, 6:2. Ostali rezultati prvega dne: Newcombe — Robbins 6:1, 7:5, Okker — Lloyd 6:4, 6:2, Riessen — Turner 6:1, 6:4, Cox — Turville 6:4, 6:2.

Še en posnetek z nedeljskega nogometnega srečanja med mladinci Primorja in škotske enajsterice Airdrie

MLADOSTNI DNEVNIK 20. SIMONA RUTARJA

Z velikim trudom je delal priprave za njo, z velikimi žertvami je pripravil delalce. Ali nobenega stroška, nobenega truda se ni vstrašil. Poslopje se je začelo počasu od tal vzdigovati in širiti se ter lepšo prihodnost posestni... 195)

17. Poskušnje iz telovade in petja na čast cesarjevega godu v šolskom dvoru, ki je bil nekaj okinčan se zastavami. Ljudi je bilo vse polno, obnesli so se zlasti telovadci, petje je bilo manj gladko (npr. Pobratimija). Ob sl.[ovenski] pesmi se je pel še pomnoženi Hribarjev venec. 196) — Direktor je zopet nekaj upil in žugal, da bo nektere izpodil.

22. Zadnji, slovesni zbor «Lipe», ki se je verstil po sledečem programu: I. Jaz sem Slovan; 1.) Govor o socijalizmu. II. Žežulinka; 2.) Dekl.[amacija] Turki na Slevici. III. Trepalov venec; 3.) Dekl.[amacija] Ubežni kralj. IV. Oj kak grenek; 4.) Govor o hvaležnosti. V. Naprej in Bubanj; Šlo je vse dobro. 197)

26. Končana beseda, ali preskušnja iz petja. Deklamacije in govori so bili revni, dasiravno je vse gladko teklo. Petje pa je bilo dobro. Po besedi je bila telovadba, ki se nam je jako slabo posrečila. Potem južina (še precej dobra). Po južini smo dali škofu pisana voščila za njegovo pedesetletnico [zlato mašo]. Potem smo ga spremili skozi vert. 198)

27. Skupna maša v seminiški kapeli, potem smo dobili spričevala.

Po kosilu je direktor nekoliko opominjal in zopet zažugal, da bo treba nekaj sprememb. Zvedel sem, da bodo tudi mene zadele.

Direktor se je deržal tudi danes, kakor več časa molče nasproti meni. Za vožnjo ni bil nič kaj voljen založiti. K slovesu mi ni rekel še ene besede, potemtakem mora res nekaj biti.

28.. Zjutraj ob treh smo odrinili. J. K-ju sem pustil: «Zbogom! Bog te obvar na veke. Drugo leto nesva več vkup. Tvoj M. Lski.» 199) — Družbo sem imel precej slabo (dasiravno vso znano), ki ni zmogla druzega nego sirove, neestetične šale zbijati. Od začetka mi je bilo jako dolgčas, ker sem vedel, kaj sem zapustil morda za zmiraj. Do Kanala sem bil ves zamišljen. Ob 8. smo bili Podselom [=pri Podselih] ob 11. pri Malinih [= Mlinsko], kjer sem se nekoliko vstavil, ob 2 sem prišel domov.

Zopet sem prebil eno leto v seminišči, morda zadnje! Kar sem poprej o njem mislil in pisal, vsega tega sem se vedno bolj prepričal. Toda kaj mi pomaga vse to, ker mi noče nihče verovati! — Kakor je bilo v nekem obziru lansko leto za me naj srečnejše, tako je bilo letošnje v istem obziru naj nesrečnejše. Živel sem v večni negotovosti, dvombi in strahu. Tako sem se naučil razumeti Prešernove verze «Sem dolgo upal in se bal, slovo sem upu strahu dal itd.» Včasih mi je sicer posijal majhen žarek upanja, sreče, ali le zato, da je bila noč potem toliko temneja, da sem toliko huje čutil svojo nesrečo. Ali zdaj je vsega konec! «Slovo sem upu, strahu dal.»

29. Že sem začel nek dolgčas neko enoličnost čutiti, da mi ni bilo prav. Pričakoval sem, da bo kdo prišel, zlasti ker sem slišal, da misli prof. Glowacky 200) na Kern priti.

September.

2. Izvem, da sta prišla profesorja Lazar 201) in Glowacky v Kern.

3. Zjutraj grem obiskat prišla profesorja, ali bila sta že odšla v gore. Potem grem na Libušinje k maši. Spoznal sem se pervič z g. kaplanom Pipanom, 202) prijaznim človekom. Nazaj grede sem dotekel g. notarja iz Tolmina dr. Premersteina, ki je bil v Kern namenjen. Tudi ž njim sem se še le danes pervič upoznal. Jako prijazen mož, verh tega še — kolikor sem mogel iz njegovega govorjenja skleniti — vnet Slovenec, kar bi ne bil pričakoval, dasiravno sem vedel, ka je predsednik tolminske čitalnice in ka je že na taborjih govoril. 203)

4. Zjutraj se odpravim v družbi gg. prof. Lazarja in Glowacki-ja na Kern. Pervi je bil bolj botanik, drugi pa lihnealog [= strokovnjak za lišaje]. Šli smo skozi Lužnico. Pri malem [krnskem] jezeru smo južinali, potem šli dalje. Za Botognicami, na jako visokem mestu smo dobili peščenec in veliko lepih lihnej [= lišajev]. Potem smo šli navzdol na Polje, da bi ondi prenočili, dasiravno smo bili poprej namenjeni nazaj v Kern iti in smo zategadel le za en dan živeža seboj vzeli. Sprijeti smo bili še precej prijazno in dobili smo vsega, kar so imeli. Med kozarji je storila zlasti komičen vtisek na nas podoba mlekarjeva, nekega Matijca, kterega smo v šali le Polyfema 204) imenovali. Po večerji so nas peljali spat na štalo.

5. Drugi dan so bili ljudje kakor spremenjeni. Zginila je bila tista prijaznost in postrežljivost v naše veliko začudenje, zlasti ker nesmo vedeli zakaj. G. Glowacki je sicer terdil zato, ker nesmo kozarjem žganja prinesli, ali jaz ne morem tega verovati. Morda so nas celo za čarovnike imeli! Dobili smo čistega mleka, in še tega bi morda ne bili dobili, ko bi ga ne bili že poprešnji večer ukazali. Kruha nam neso hoteli dati, ravno tako tudi skute ne, dasiravno smo jo prešnji večer v obilnosti dobili. To je bilo hudo za nas, ker nesmo imeli nič se sabo, pred sabo pa še tako veliko in težavno pot. Vergli smo jim en forint, potem pa odšli, ker nesmo hoteli več okoli njih beračiti. Sreča da smo dobili kmalu potem neke Volarce, ki so šli po sir za Kern. Od njih smo dobili kruha in poverhu še hrušek. Zdaj smo jo vrezali veseleji naravnost na Kern. Seveda smo grede nabirali, kar smo dobili znamenitega. Malo pred poldne smo dospeli na verh. Tukaj smo se okrepčali, g. Gl.[owacky] je nabral nekaj lihnej in se ogledali na vse strani. Toda proti jugu je ležala megla, da ni bilo mogoče nič videti. Le proti severju smo imeli odpert pogled. Potem smo se vernili domov v Kern, kamor smo dospeli proti večeru. — Drugi dan sta odšla g. profesorja.

14. Prebiral sem razne knjige, ktere sem bil seboj prinesel. Sicer pa dolgočasni, enolični dnovi. Za moža ni samota, enoličnost, on mora med svet, delati in tvarjati, on mora imeti spremembo, mora imeti kaj, s čimur se njegov možki duh vredno peča. — Stare rane se mi še neso zacelile. Naj bolje bi bilo zame, ko bi popotoval. Pri kakem znancu ali sošolcu bi se razvedril, pozabil nekoliko na preteklost in duh bi se okrepčal, kteri je bil v zadnjem času jako oslabel. Ali kaj pomaga! Saj si še ne upam starejšev prositi, naj me pustijo kam, ker vem, kaki predsodki vladajo med njimi.

17. Še na Libušinje nesem mogel, ker nesem imel čevljev.

195) Glej opombo 194.

196) Mišljen je Hribarjev venček slovenskih (ali slovanskih) pesmi, ki so ga izvajali tudi na besedi v čast V. Vodniku (op. 157). «Pobratimija» je pesem Simona Jenka.

197) «Lipa» je bilo interno društvo goriških dijakov. O društvu ni drugih podatkov, po letu 1876 je pričel v Gorici izhajati rokopisni dijaški list z naslovom «Lipa». Avtorji programa prireditve so razrešeni le za točko 2: Josip Stritar, točko 3: Fran Levstik in točko V: Simon in Davorin Jenko. Pač pa je bil 24.8.1871 javni nastop Lavričevih učencev iz deklamatorike. Nastopili so Primožič, Furlani, Kragelj in Lutman «ki je sam sebe prekosil» (Soča, štev. 19, 30.8.1871).

198) Dijaško besedo 27. avgusta 1871 v Dornberku, dan pozneje, popisujejo «Novice» (1871, str. 324). Prav tam je tudi popis proslave nadškofovega jubileja. «Besedo» katero popisuje Rutar na tem mestu so pripravili gojenci malega semenišča, popis je v «Zgodnji danici» (1871, str. 290-1).

199) M. Lski je Rutarjev psevdonim. Pod tem imenom je sodeloval tudi v slovenskem tisku (na primer dopis v «Slovenskem narodu», štev. 151, 28.12.1871).

200) Julij Glowacky (1846-1915) znani naravoslovec. Rojen v Idriji, dijak Glowacky (op. 38) je bil verjetno njegov brat.

201) Matevž Lazar je profesor prirodopisa in matematike na goriški gimnaziji ter kustos deželnega muzeja v Gorici.

202) Anton Pipan (1842) iz Škrbine na Krasu.

203) Notar Premerstein je govoril na taboru v Vižmarjih pri Ljubljani (1869) ter v Tolminu, kot smo iz dosedanje objave dnevnika že spoznali.

204) Osebnost iz grškega bajeslovja, enooki velikan, ki so ga oslepili Odisej in tovariši.

(Nadaljevanje sledi)

Uredništvo TRST Ul. Montecchi 6/II PP 559 Telefon 793 808 794 638
Podružnica GORICA Ul. 24 Maggio 1/1 Telefon 833 82
Uprava TRST Ul. Montecchi 6/II Telefon 795 823
Oglasni oddelek TRST Ul. Montecchi 6/III Telefon 761 470
Naročnina
Mesečno 1.100 lir — vnaprej: polletna 6.100 lir, celoletna 11.000 lir. Letna naročnina za inozemstvo 17.000 lir. V SFRJ posamezna številka 1.— dinar, mesečna 14.— din, letna 140.— din,
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 6 19. julija 1972

Za SFRJ Tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 501-3-270/1 «ADIT» - DZS, Ljubljana, Gradišče 10/II nad. telefon 22 207
Oglasi Za vsak mm v višini enega stolpca: trgovski 200, finančno - upravni 300, legalni 400, osmrtnice in sožalja 200 lir. «Mali oglasi» 80 lir beseda. Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri S.P.I.
Glavni urednik Stanislav Renko
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT - Trst

PO SPORAZUMU Z BRITANSKIMI OBLASTMI

Provisionals proglasili premirje v belfaški katoliški četrti Lenadon

Sporazum so dosegli s posredovanjem odbora prebivalcev te četrti
Prvič po desetih dneh srditih spopadov nobene žrtve v Ulstru

BELFAST, 18. Kljub sporazumu med predstavniki radikalne struje Provisionals katoliškega odporniškega gibanja IRA in britanskimi oblastmi v Ulstru se prebivalci belfaške četrti Lenadon nočejo vrniti v svoje hiše. Eden izmed njih je danes zjutraj izjavil časnikarjem, da ne ve kam iti, kljub temu pa da vseeno zapušča hišo.

Včeraj ponoči so kot smo že pisali, Provisionals dosegli sporazum z britanskim ministrom Whitelawom s posredovanjem odbora prebivalcev katoliške četrti Lenadon. Prebivalstvo je zapustilo svoje hiše v nedeljo zaradi neprestanih spopadov med gverilci in vojaki. Kljub doseženemu sporazumu pa se ljudje nočejo vrniti v svoja stanovanja. Iz Belfasta poročajo, da so se danes ponoči le dve ali tri družine ponovno vrnile v svoja stanovanja.

Politični opazovalci v Ulstru so dokaj optimistično komentirali sporazum med gverilci in oblastmi. Večina meni, da bi lahko to «omejeno» premirje privedlo do ponovne proglasitve premirja v vsej Severni Irski. Gverilci so že proglasili tako premirje pred približno tremi tedni, po trinajstih dneh pa so preklicali zaradi napada britanskih čet na katoliške demonstrante. Po preklicanju premirja je v Ulstru izbruhnil ponoven val nasilja, ki je terjal veliko število človeških žrtev. Predstavnik britanskih oblasti je danes dejal, da prvič po desetih dneh spopadov danes ponoči niso zabeležili v Ulstru nobene nasilne smrti.

Tudi poveljniki struje Provisionals so danes dokaj optimistično komentirali dosežen sporazum in so v nasprotju z izjavami predstavnika derryjskih gverilcev izjavili, da bi lahko ponovno proglasili premirje.

Čeprav ni bilo danes v Severni Irski smrtnih žrtev, pa gverilci niso prenehali z bombnimi napadi. Eksplozije niso sicer terjale mrtvih, a so povzročile veliko materialno škodo. V Derryju je eksplozija peklenskih strojev uničila tovarno gnojil in skladišče neke velike trgovine.

V zadnjem trenutku smo izvedeli, da se je bivši britanski ministrski predsednik Wilson sestal s poveljniki radikalne struje Provisionals, da bi razpravljal o možnosti proglasitve ponovnega premirja v Severni Irski.

Zopet nemiri v ameriški kaznilnici

BALTIMORE, 18. — V marylandskem zaporu je bilo prejšnje dni precej živahno. Kakih 200 zapornikov je namreč zasedlo del zapora in pridržalo štiri paznike za talce.

Upor se je pričel z manjšim požarom v tiskarni kaznilnice. V splošni zmedi, ki je zavladala po požaru, so zaporniki obračunali z nekaterimi pazniki, ki so bili, po njihovem mnenju, prestrogi. Dva paznika so zabodli, tri pa pretepli. Ko so se zavedli, da bi morali za to dejanje drago plačati, so zasedli del jetnišnice in obdržali štiri paznike. Zahtevali so, naj guverner odstavi podravnatelja kaznilnice in naj izboljša delovne pogoje. Guverner je obljubil, da se bo za stvar pozanimal. Kaznjenci so se nato vrnili v svoje celice.

Trije mrtvi pri prometni nesreči

OLBIA, 18. — Huda prometna nesreča je terjala danes tri smrtne žrtve. Življenje so izgubili 55-letni Goran Gentere in njegovi hčerki, 15-letna Beatrice in 21-letna Anne.

Zakonca Gentele sta bila s tremi hčerkami na počitnicah na Sardiniji. Danes so odšli na krajši izlet z avtomobilom fiat 125, ki so ga najeli v Sassariju. Ko so prehitevali drugo vozilo, jim je prišel naproti tovornjak in voznik se ni mogel izogniti trčenju.

Gentelejevo ženo Marie in hčerko Jannette so sprejeli v bolnišnico v Olbiji, okrevale pa bodo v nekaj dneh.

V Novem Beogradu odprli podružnico Mercatorja

BEOGRAD, 18. — Ljubljansko trgovsko podjetje Mercator je odprlo danes v Novem Beogradu veleblagovnico. Veleblagovnico, ki ima 7 tisoč kvadratnih metrov prodajnega prostora, je slovesno odprl predsednik občinske skupščine Novega Beograda Novica Blagojević, ki je med drugim poudaril, da bo ta trgovina prispevala k popolnejšemu oskrbovanju prebivalcev Novega Beograda. Pred dnevi so poleg veleblagovnice odprli tudi novo slovensko narodno restavracijo.

TEL AVIV, 18. — Prihodnji teden se bo začel proces proti mladima pripadnicama gibanja za palestinsko osvoboditev, ki sta 8. maja letos skušala preusmeriti letalo družbe Sabena.

MADRID, 18. — General Franco je odločil, da bo po njegovi smrti predsednik vlade admiral Carrero Blanco, sedanji podpredsednik vlade.

NEKAJ DNI PO INTERVJUJU S TEDNIKOM «PANORAMA»

Zakaj se je fašist Cartocci odpravil na potovanje v Grčijo

Mladenič dobro pozna organizatorje prevratniškega načrta iz l. 1969 - Zakaj se Ventura proglaša za vohuna neke vzhodne države

MILAN, 18. — Giancarlo Cartocci, ki je ena izmed ključnih osebnosti dogodkov leta 1969, bo danes zvečer odpotoval v Grčijo. Potovalni urad «Oltremare» mu je že dal karto za ladjo, ki povezuje Brindisi s Krfom. Cartocci beži, ne da bi se skušal preobleči. Prejšnji teden je imel intervju s časnikarjem tednika «Panorama», kateremu je že napovedal, da se bo podal na daljšo pot in sicer najprej v Grčijo (kjer je bil na obisku že leta 1968 skupaj z Mariom Merlinom, Stefanom delle Chiaiejem in drugimi), nato pa še v Španijo in Francijo.

Ta mladenič, ki je komaj praznoval svoj 26. rojstni dan je že star znanec policije, saj je bil vsaj tridesetkrat obtožen raznih prekrškov, vendar se je vedno izmazal s pomočjo raznih amnestij (obtožen je bil poskusa umora in raznih napadov, da ne govorimo o žalitvah javnih funkcionarjev, požarih, poškodbah in drugih podobnih podvigih). O njem bi lahko pripravili obsežen dossier, v katerega bi bilo treba vključiti veliko imen raznih italijanskih neofašistov od Borgheseja do Frede, Venture, Merlina in drugih, med katerimi so kot vse kaže tudi nekateri funkcionarji obveščevalnih služb.

Sedaj se je Cartocci odločil, da zapusti domovino in zelo verjetno je, da mu bo tudi uspelo, čeprav nima potnega lista. Proti njemu so izdali zaporni nalog, ker ga je nekdo identificiral kot škvadrista, ki je postavil bombo v Vittoriano (človek, ki ga je obtožil, je sedaj v umobolnici) 12. decembra 1969.

Cartoccija niso nikoli ujeli, čeprav se je po mili volji «sprehajal» širom po Italiji. Večkrat so ga celo videli v milanskem središču bodisi samega ali pa v družbi pajdašev, kot je Stefano Delle Chiaie, katerega že dalj časa «iščejo», ker je sodnik izdal proti njemu zaporni nalog zaradi lažnivega pričevanja.

«Odpotujem, ker se nas škušajo otresti po dolgih letih koristnega sodelovanja — je v bistvu dejal Cartocci. Dodal je še: «Leta 1969 so nas sporazumno s funkcionarji notranjega ministrstva «vtihotapili» v levičarske skupine, sedaj pa bi nas hoteli odvreči kot porabljene copate».

Gre za zelo pomembno izjavo, zlasti še, kar je Cartocci bil od leta 1961 dalje član vseh fašističnih skupin v in izven MSI.

Govori se, da se misovski tajnik Almirante zelo boji Cartoccija in Stefana Delle Chiaieja. Njegov strah je upravičen, še je «samomorilec» odv. Ambrosini govoril resnico in sicer o znanem sestanku 10. decembra 1969, ko so odločili, «da bodo pognali v zrak Milan». Po trditvah pokojnega odvetnika so se sestanka udeležili Almirante, Pino Rauti, Valerio Borghese, Giulio Caradonna, Serafino di Luia, Vanni Teodorani, general De Lorenzo in skoraj gotovo Cartocci in Delle Chiaie.

Postranske osebnosti, kot je pretepac Cartocci se dobro zavedajo, da je najbolje zapustiti ladjo, ko se kapitan trese. Je pa res, da se misovski voditelji bojijo? V zadnjih časih je italijansko sodstvo po zaslugi nekaterih pogumnih sodnikov kot sta dr. Stiz in pokojni dr. Luigi Bianchi D'Espinosa, sprožilo razne preiskave o obnovljanju fašizma v Italiji. Če Cartocci (ki trdi, da zelo dobro pozna voditelje zarote) beži, pomeni, da se pretepači ne počutijo več varne in ne zaupajo več svojim varuhom.

V neofašističnih krogih se govori, da niso le po naključju aretirali Lubertija, ki je obtožen, da je ubil ljubimko Carlo Gruber (Calzolarijeva mati trdi, da je Luberti ubil njenega sina). Po obtožbi D'Aurie so nekateri fašisti tudi pomislili, da bi dobro delo njihovemu zdravju, če bi nekoliko «menjali zrak». Cartoccijev intervju z nekim tednikom, pa dokazuje nekaj zelo pomembnega in sicer, da so pripravljeni izpraznitи svojo malho, v kateri hranijo imena nekaterih oseb, ki na prvi pogled nimajo, kaj opraviti z italijanskim neofašizmom.

V zadnjih dneh je desničarski tisk dal velik poudarek govoricam, da je Ventura agent neke vzhodne velesile, kot dokaz da fašistični založnik iz Trevisa in njegov odvetnik Freda nista imela medsebojnih stikov, oziroma da Ventura ni vpleten v napade na milanske in rimske banke. Očitno je, da ne bo nihče verjel tem trditvam razen tistih, ki imajo od tega le korist. Očitno je tudi, da gre za novo poskus, da se preslepi preiskovalnega sodnika, ki vodi preiskavo o tej aferi. Ventura je že med zaslišavanji pripravil teren za to potezo in je začel zvračati na pajdaša vse odgovornosti. Poleg tega pa tak nastop Venture, potrjuje teorijo nasprotujočih si ekstremizmov, ki je zelo priljubljena določenim italijanskim političnim krogom. Kaj naj bi hoteli več kot dokazati, da sta prevratniško celico v Trevisu vodila levičarski in desničarski skrajnež.

Ni treba na dolgo in na široko dokazovati, da je založnik iz Trevisa prepričan fašist. Ko pa bi bilo res, da je vohun vzhodne države in tako pomembna osebnost kot trdi tednik «Il Borghese», zakaj mu v začetku nobena banka v Trevisu ni hotela dati kredita? Zakaj si je iskal vsakovrstnih stikov v Rimu? Zakaj si ni priskrbel finančnega kritja? Dejstvo, da je desničarski tisk povzel in razpihoval te domneve dokazuje le, da skušajo fašisti preslepiti preiskovalne organe. Ti so že razumeli, da sta bila Freda in Ventura le posrednika, ki sta izvedla načrte pripravljene v krogih, katerim je val terorizma koristil. Verjetno je tudi, da so preiskovalni organi že «zavohali», kdo je vodil organizacijo za kulisami in za dalj časa priskrbel politično kritje sodelavcem kot sta bila Freda in Ventura.

PO VČERAJŠNJIH POPLAVAH V PREKMURJU

Mura je upadla Drava pa narasla

Ogromna škoda na stanovanjskih hišah in industrijskih objektih
Pridelek je popolnoma uničen - Zaskrbljenost tudi v Osijeku

MURSKA SOBOTA, 18. — Mura se počasi umirja. Ta novica je razveselila prebivalstvo Prekmurja. Danes popoldne je Mura upadla za en meter in ne predstavlja več nevarnosti za tukajšnje prebivalstvo. Nasipi katere so včeraj ves dan in vso noč postavljali prebivalci, člani civilne zaščite, gasilci in vojaki, so zdržali. Nevarnost za poplave je le še v lendavski občini, vendar pa je upati, da bo reševalnim skupinam uspelo tudi te preprečiti.

Danes je o položaju v Prekmurju razpravljal republiški izvršni svet. V Ljubljani so poročali nekateri člani štaba za civilno zaščito. Prav sodelovanje oddelkov civilne zaščite je bilo namreč odločilno pri pomoči prebivalstvu. Iz republiškega proračuna bodo nakazali 2 milijona dinarjev za nujno pomoč; Rdeči križ Slovenije pa je začel z obširno nabiralno akcijo.

Včeraj sta obiskala poplavljeno področje tudi predstavnik Zveze komunistov Slovenije Franc Popit in podpredsednik izvršnega sveta SRS Tone Tribušon. Škoda, katere še niso ocenili, je ogromna. Poleg stanovanjskih hiš, od katerih bodo morali nekatera do tal porušiti, saj je voda izpodkopala temelje, je poplava poškodovala mnogo industrijskih obratov in popolnoma uničila letošnji pridelek.

Danes so tudi odprli več cest, katere je voda v prejšnjih dneh preplavila. Promet pa se s težavo odvija po cestah Murska Sobota - Ljutomer in Murska Sobota - Maribor. Zaprta sta tudi mejna prehoda z Avstrijo v Radgoni in pri Gederovcih.

V Prekmurju se je torej stanje precej izboljšalo in se bo verjetno v nekaj dneh normaliziralo. Še vedno pa narašča gladina Drave. Prebivalstvo je precej zaskrbljeno, saj je voda preplavila že štiri vasi. Drava je narasla za pet metrov in ponekod že prebila nasipe. Številne skupine so na delu, da preprečijo najhujše, kajti voda ni še dosegla viška. Neugodne vesti prihajajo tudi z dolnjega toka Drave. V okolici Osijeka je reka zelo narasla in boje se, da bo preplavila rodovitna polja, in tako tudi tam popolnoma uničila pridelek.

Tako je bila videti vas Dolnji Lakoš pri Lendavi

PO SUROVEM PRETEPU JETNIKOV V ZAPORU V REBIBBII

Namestnik državnega pravdnika je zahteval formalizacijo preiskovalnega postopka

Minister za pravosodje Gonella je v senatu opravičil ravnanje uprave kaznilnice - Izjave bivšega jetnika Carla Toderija - Uprava premestila tudi zapornike, ki so bili na razpolago sodnim oblastem

RIM, 18. — Danes je v senatu minister za pravosodje Gonella odgovarjal na vprašanja, ki so jih postavili razni senatorji o incidentih v italijanskih zaporih, in sicer v kaznilnici v Poggio Reale in rimski jetnišnici Rebibbia. Minister je izjavil, da je oblast sprejela v zadnjih časih precej ukrepov, ki omiljujejo strogost življenja v zaporu in med temi je navedel nove obleke ,boljšo hrano in podaljšanje časa za sprehod. Gonella je nato poudaril, da so oblasti ustanovile sklad 100 milijard lir za gradnjo novih kaznilnic. Kar zadeva zapor z Ribibbii je nato minister pripomnil, da so oblasti sprejele veliko zahtev jetnikov v kolikor jih dovoljujeta red in varnost.

Minister je nato v bistvu potrdil izjave uprave kaznilnice in dejal, da so premestili 45 jetnikov, ki so stalno motili red v zaporu. Dodal je tudi, da so bili pazniki prisiljeni braniti se pred napadom zapornikov.

Namestnik rimskega državnega pravdnika dr. Furino, ki vodi preiskavo o dogodkih v tem najmodernejšem italijanskem zaporu, je izjavil, da bo čimprej zahteval formalizacijo preiskovalnega postopka. Dr. Furino je izjavil, da bo ugotavljanje resnice zelo težavno in bo zahtevalo precej časa in zato meni, da mora preiskavo prevzeti preiskovalni sodnik.

Petinštirideset jetnikov, ki so jih 11. julija ponoči premestili iz zapora Rebibbia v staro kaznilnico Regina Coeli trdijo namreč, da so jih pazniki surovo pretepli brez vsakega razloga. Zato so jetniki dali nalogo svojim odvetnikom, da vložijo tožbe pri pristojnih uradih državnega pravdništva. Verzija o incidentih v zaporu, ki so jo dali pazniki, je seveda nasprotna s trditvami jetnikov. Uprava kaznilnice namreč trdi, da so zaporniki s svojim ravnanjem povzročili veliko napetost. Zaradi tega je uprava hotela premestiti jetnike, naj bi se zaporniki uprli in napadli osebje, «ki je bilo prisiljeno poslužiti se gumijastih palic», da je «ukrotilo» jetnike.

Zapornike so nato izročili karabinjerjem, ki so sami nudili prvo pomoč najhuje pretepenim jetnikom. Za enega so celo zahtevali posredovanje zdravnika, ker je hudo krvavel.

Carlo Toderi, ki je bil zaprt v Rebibbii in katerega je sodišče v petek popolnoma oprostilo vseh prekrškov, katerih so ga dolžili, se je danes zjutraj zglasil v uredništvu rimskega dnevnika «Paese Sera» in pokazal podplutbe, ki so jih pustili pendreki paznikov na njegovem hrbtu.

Bivši jetnik trdi, da mu ni znano zakaj so pazniki tako surovo napadli zapornike. «Bilo je 11. julija ob 20.30, ko sem zaprosil podčastnika, ki je šel mimo moje kaznilnice, naj ne zapre okenca na vratih. Bilo je zelo toplo in zato sem si želel nekoliko zraka. Podčastnik ni izpolnil moje zahteve, ampak me je povabil, naj pridem na hodnik. Ko sem stopil ven, sem opazil na koncu hodnika blizu stopnic dve vrsti paznikov s čelado in pendreki. Ko sem stopal po stopnicah so me surovo pretepli. Pretepanje je nehalo kakih 20 metrov pred glavnim vhodom, kjer so čakali karabinjerji. Ti so bili zelo vljudni in so nam tudi nudili prvo pomoč, je izjavil Carlo Toderi.

Jetniki so danes zjutraj poslali rimskemu sodstvu odprto pismo, v katerem opisujejo pretep in zahtevo takojšnje posredovanje sodne oblasti.

Uprava zapora v Rebibbii je odredila ali dovolila premestitev nekaterih jetnikov ne da bi zato bila pristojna. Gre za osem zapornikov, ki so bili na razpolago preiskovalnim sodnikom in katerih ne bi smeli odstraniti iz kaznilnice brez dovoljenja pristojnega sodnika.

ZDRAVSTVENI RAZLOGI

Je že pač tako, da mora včasih tudi župan odstopiti. Tokrat je bil na vrsti gospod Muraro, ki je župan občine Giustina Bellunese. Občinskim svetovalcem je dejal, da mora odstopiti iz zdravstvenih razlogov. Še prej pa jim je poslal fotokopijo pisma, ki ga je prejel pred nekaj dnevi. Na njem je bila narisana krsta, pod njo pa je stal napis: «To je tvoj zadnji dan. Tvegaš ali odstopiš?».

Bi si kdo upal trditi, da razlogi niso bili zdravstveni?

OFENZIVA

Kuwaitski brivci imajo te dni mnogo dela; oblasti so namreč napovedale vojno . . . dolgolascem. Policija lovi po mestu vse mladeniče, ki se niso odzvali na vabilo, naj si skrajšajo lase. Spremi jih na osrednjo policijsko postajo, kjer je na razpolago šest brivcev, katere je najela društva in imajo nalogo, da mladim Arabcem pristrižejo lase.

IZNAJDBA

V Washingtonu živi izumitelj, ki očividno ni preobremenjen z delom in se zato zabava s popolnoma nekoristnimi izumi. Tokrat je izumil nič manj kot avtomatično tubo za zobno pasto, ki se sama zvija. S tem bo, pravi izumitelj, preprečil prepire v družinah, kjer nekateri člani pritiskajo na tubo v sredini, drugi pa jo lepo zvijajo.

POLICIST

Še kratka vest. Dvajsetletni Gabrijel Farre, ki sedi zdaj v španskih zaporih, se je izdajal za policista. Kupil je uniformo in hodil . . . od gostilne do gostilne, kjer so mu točili pijačo. Seveda zastonj.

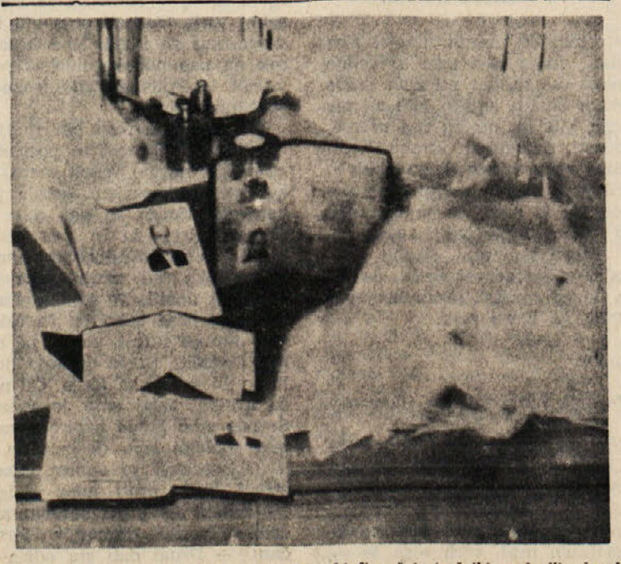

Ponarejeni dokumenti, ki so jih milanski finančni stražniki zaplenili včeraj tolpi prekupčevalcev z mamili

PO POSKUSU VTIHOTAPLJENJA AFRIŠKIH DELAVCEV

Policija išče pripadnike tihotapske organizacije

Afričani so prihajali v Italijo, odtod pa jih je tajna organizacija skrivaj poslala čez mejo - Zanimivo pisanje pariškega dnevnika

RIM, 18. — Italijanska policija se je preko Interpola tesno povezala s francosko pri raziskavi o umazanem tihotapstvu z afriškimi delavci. Danes ponoči so na rimski kvesturi zaslišali 56 delavcev, katere je včeraj vrnila v Italijo francoska policija. Delavci so vsi iz Malija. Z letalom so prišli v Palermo, odkoder so nadaljevali pot z vlakom. Prespali so v Rimu, naslednjega dne pa so prišli v Alessandrio, kjer so se sestali z nekim «Aldom», ki je imel nalogo, da jih vtihotapi v Francijo. Policija sumi, da je skrivnostni «Aldo» prav Aldo Pusceddu, katerega pa še niso prijeli. Aldu so delavci izročili skoraj šest milijonov lir. To je bila namreč cena za skrivni prehod italijansko-francoske meje. V Rimu so tudi sporočili, da proti Afričanom ne bodo sprožili kazenskega postopka, saj so prišli v Italijo z veljavnim vizumom in potnim listom.

V Palermu so uvedli natančne preiskave na letališču in v pristanišču. Afričanom, ki potujejo s turističnim vizumom, a ne morejo dokazati, da se bodo v Italiji lahko preživljali, ne dovolijo vstopa v državo. Iste ukrepe so sprejeli tudi v Trapaniju. Policija pa išče tudi v Palermu morebitne agente skrivne organizacije.

Po mnenju francoske policije pride iz Italije v Francijo kakih 40 Afričanov tedensko. Tudi danes so odkrili 14 malijskih delavcev, ki so skrivaj prešli mejo. Poslali so jih nazaj v Italijo. Bili so namenjeni v Pariz, kjer naj bi poiskali službo. Odkrili so tudi dva Senegalca, pri katerih pa so našli ponarejene dokumente in nekaj naslovov iz Pariza. Zato jih je francoska policija priprla.

Vest o tihotapstvu delavcev je v Franciji vzbudila vrsto polemik. Neko levičarsko gibanje nasprotuje odločitvi francoskih oblasti, da delavce pošljejo nazaj v Italijo. Priseljenci so, po njegovem mnenju, žrtve nerazvitosti nekaterih afriških držav, zato pa v Franciji ravnajo z njimi kot z živino, predvsem pod pritiskom nekaterih desničarskih organizacij, ki podpihujejo razlike med delavci z namenom, da bi skrhale enotnost delavskega razreda.

Najzanimivejši pa je nedvomno članek ki ga priobčuje danes dnevnik «L'Aurore». Pariški list pravi, da je vtihotapljanje delavcev le postranskega pomena. Afričani so predvsem pripadniki dobro pripravljene «tujske legije», ki pripada siciliski mafiji in opravlja najbolj tvegane posle: tihotapstvo z mamili in orožjem ter ponarejanje vrednostnih papirjev in seveda tudi denarja.

Mafija se mora posluževati Afričanov, ker je na Siciliji vedno manj mladeničev pripravljenih ukvarjati se s takimi posli; poleg tega pa se je mnogo mladine odselilo na delo v severno Italijo in druge srednjeevropske države. Afričani naj bi tihotapili blago iz Tunizije v Palermo in Trapani. Tunizijske oblasti pa ribiškim ladjam, na katerih so vkrcani Tunizijci, prizanašajo. Tako se morajo bati le italijanskih finančnih straž. Na italijanskih ribiških ladjah je sedaj vkrcanih 850 Afričanov, večinoma Tunizijcev in Alžircev.

Po štirih mesecih tihotapstva baje mafija pošlje Afričane v taborišče, kjer jih naučijo uporabljati orožje in stroje, s katerimi bodo morali «delati». Ti tabori naj bi bili v Campobellu, Salemi in Castelvetranu. Nekateri izmed njih naj bi nato skrivaj prišli v Francijo, pomešani z delavci, kjer naj bi nadaljevali svoje tihotapske podvige.

Vest, ki jo objavlja «L'Aurore», je zelo zanimiva. Ne vemo pa, koliko je na njej resnice. Možno je namreč, da želi pariški dnevnik s tem, da zvrača krivdo na sicilsko mafijo, le zmanjšati pomen vtihotapljanja afriških delavcev v Francijo in nečloveških pogojev, v katerih morajo sledniji živeti.

OBIŠČITE NAS!

NA III. MEDNARODNEM SEJMU IN SALONU NAVTIKE «Primorska razstavlja» od 15. julija do 23. julija 1972 v KOPRU, vam predstavljamo in demonstriramo:

ELEKTRONSKE NAMIZNE KALKULATORJE

SHARP

SHARP IN DIGITRON
z registrirnim trakom in brez njega

digitron

NAJSODOBNEJŠA RAZMNOŽEVALNA TEHNIKA:

REX-ROTARY

razmnoževalni stroj mod. 1050
elektronski stroj za izdelavo matric mod. 2202

KOPIRANJE DOKUMENTACIJE IN NAČRTOV:

elektrostatični fotokopirni aparat mod. 1100
elektrostatični fotokopirni aparat mod. 1150
elektrostatični fotokopirni aparat mod. 1300

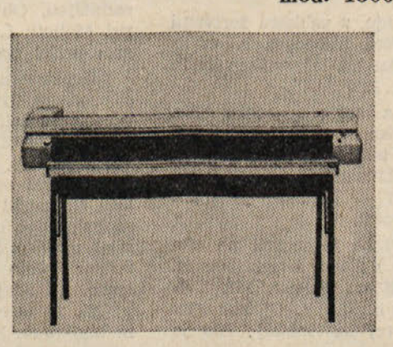

diazo aparat
za kopiranje načrtov
mod. 206
kopira brez amoniaka

oce 206

OGLEJTE SI DEMONSTRACIJE IN ZAHTEVAJTE NAŠE PONUDBE!

CONTAL
IZVOZ-UVOZ-ZASTOPSTVA-TEHNIČNA TRGOVINA
LJUBLJANA, BEETHOVNOVA 11/V — JUGOSLAVIJA